

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 43

13 червня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 43 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Турецький протест: причини, наслідки, уроки 7

Горовая С.

6 июня: политическая температура Крыма накаляется 32

Законодавча влада 37

Виконавча влада 46

Політика 61

Економіка 70

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій..... 76

У ЦЕНТРИ УВАГИ

М. Азаров: Уряд відкритий для діалогу з бізнесом

(з вступного слова Прем'єр-міністра України М. Азарова на засіданні уряду 12 червня 2013 р.)

В умовах світової економічної рецесії відбувається жорстка конкуренція країн за інвестиції. Водночас інвестори, насторожені затяжним спадом провідних економік і уповільненням темпів росту економік, які розвиваються, обережно і вимогливо придивляються: куди вкладати гроші.

Президент України абсолютно справедливо вимагає від уряду, щоб в Україні були сформовані такі конкурентні переваги для інвесторів, щоб було очевидно: в нашу економіку можна надійно вкладати гроші.

Ми прекрасно розуміємо, що на виконання цього завдання треба багато ще зробити, і головне – підтримувати високий інвестиційний статус роками, демонструючи стабільність і прогнозованість нашої політики.

На що орієнтуються міжнародні інвестори? У першу чергу на оцінки світових рейтингових, аналітичних центрів.

Тому робота з міжнародними рейтинговими агентствами, аналітичними центрами і авторитетними експертами світового рівня повинна бути окремим і постійним напрямком роботи. Наше завдання – оперативно і повно інформувати їх про ті перетворення, які відбуваються в країні, та добиватися об'єктивних оцінок інвестиційного клімату в Україні.

Така робота ведеться. І дає результати.

Наприклад, наприкінці травня швейцарський центр вивчення конкурентоспроможності IMD опублікував міжнародний рейтинг конкурентоспроможності. Україна покращила свої результати одразу на 7 пунктів, випередивши такі країни як Угорщина, Бразилія, Словенія, Хорватія.

Це визнання нашої системної роботи, спрямованої на лібералізацію податкової і митної системи, дерегуляцію, створення

сприятливого торгового режиму завдяки зонам вільної торгівлі все з більшим числом країн світу, підвищення енерго-ефективності, подолання енергетичної залежності, а також зміцнення банківської системи тощо.

Згідно з повідомленням Державної служби статистики, в першому кварталі поточного року іноземні інвестори вклали в економіку України майже 1,6 млрд дол. Це на 76 % більше, ніж у першому кварталі минулого року. Але при цьому загальна сума іноземних інвестицій на 1 квітня 2013 р. склала біля 56 млрд дол. або 1227 дол. на душу населення. Це очевидно мало для такої великої країни, як наша. І це очевидно недостатньо для масштабної модернізації нашої економіки.

Тому я вимагаю від Міністерства економічного розвитку і торгівлі та Міністерства закордонних справ активізувати системну роботу з маркетингу України на світових фінансових ринках.

Адже в Європі небагато країн, які три роки поспіль у виключно складних умовах демонструють невелике, але стабільне економічне зростання і розвиток внутрішнього ринку. Зростання обороту роздрібною торгівлі на 50 % за три роки немає практично ні в кого. А у нас є – це факт.

Таким чином, факти доводять, що економічна політика, яку здійснює уряд, послідовна і правильна, і це має бути відображено в усіх рейтингах України.

По-друге, інвестори орієнтуються на практику і рекомендації компаній, які ведуть бізнес в Україні, а також на досвід взаємодії з владою.

Тому ми повинні зробити все можливе, щоб такий практичний досвід був позитивним. Уряд відкритий для діалогу з бізнесом, для критики і пропозицій: як вдосконалювати (саме так – вдосконалювати, оскільки це безперервний процес) практику ведення бізнесу в Україні.

Саме тому Кабінет Міністрів України ініціював проведення в Києві 13-14 червня 2013 р. Міжнародної бізнес-конференції «Україна і партнери», яка має стати регулярною.

Фактично, це перша за роки незалежності масштабна ділова конференція, на якій ми хочемо прагматично розповісти нашим партнерам: як вигідно вкласти гроші в Україну. Участь

в конференції заявили півтори тисячі компаній, понад три тисячі бізнесменів із шістдесяти двох країн світу.

Свою участь підтвердили прем'єр-міністр Республіки Литва (яка скоро розпочне головування в ЄС) А. Буткявічюс, прем'єр-міністр Чорногорії М. Джуканович, відомі європейські політики П. Кокс, Л. Бальцерович та ін. Планується участь у Конференції члена Колегії Євразійської економічної комісії Т. Валової та комісара ЄС з питань енергетики Г. Оттінгера.

У секторальних дискусіях візьмуть участь члени нашого Кабінету Міністрів, керівники провідних іноземних компаній, які працюють в Україні, транснаціональних корпорацій, лідери українського ринку і визнані експерти.

Під час Конференції очікується укладення довгострокових угод про співробітництво в галузях агровиробництва, машинобудування, сталого природокористування і збереження біоресурсів, розвитку індустрії програмного забезпечення тощо.

Ми передбачаємо, що Конференція «Україна і партнери» стане щорічною платформою визначення найбільш успішних для інвестування секторів економіки і своєрідним практикумом вдосконалення умов ведення бізнесу в Україні. Тобто, ми створюємо для інвесторів новий, постійний, системний діалог.

Думаю, акцентом першої конференції буде співробітництво в ІТ-галузі та агропромисловій сфері.

Тому що тут ми значно просунулись у створенні сприятливих, стимулюючих умов ведення бізнесу.

Так, Кабінет Міністрів України затвердив середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного та галузевого рівнів. Визначені пріоритетні напрямки, зокрема – інформаційні та інформаційно-аналітичні технології, суперкомп'ютерні програмні технічні засоби, грід- та клауд-технології, технології та засоби математичного моделювання та системного аналізу для розв'язання надскладних завдань.

Уряд вже створив Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу – першу в Україні спеціалізовану установу, діяльність якої націлена на підтримку наукоємних малих підприємств, які впроваджують інноваційні старт-апи.

Минулого року прийняті Закони України «Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції»

та «Про внесення змін до розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції». Цими законами ІТ-компанії були звільнені від сплати ПДВ на послуги в сфері інформатизації, а податок на прибуток зафіксований на рівні 5%. А в парламенті сьогодні знаходиться черговий пакет пропозицій стосовно нових стимулів для ІТ-галузі.

Також набув чинності Закон України «Про індустріальні парки», який усуває регуляторні бар'єри, створює митні та податкові стимули для індустріальних інвесторів.

Національний проект «Технополіс» передбачає створення 5 інноваційних технологічних парків у Києві, Харкові, Львові, Дніпропетровську та Донецьку. У них буде створено спеціальні умови ведення інноваційного бізнесу.

Нарешті, ми вдвічі збільшили державне замовлення на підготовку у вузах фахівців для ІТ-індустрії. А за п'ять наступних років збільшимо підготовку таких фахівців у чотири рази, причому на якісно новій лабораторно-навчальній базі, адаптованій до випереджального розвитку індустрії програмного забезпечення.

Усе це – дуже серйозні зрушення в економічному й інтелектуальному середовищі, що в ньому працює і буде працювати ІТ-бізнес. Про ці нові можливості ми повинні якнайкраще проінформувати наших партнерів.

Щодо вітчизняного агропромислового комплексу, то Програма активізації економіки передбачає масштабні проекти за участю держави, що, безумовно, привабливі для інвесторів. Достатньо назвати проект повернення в виробничий обіг понад 2 млн га зрошуваних земель на Півдні України, програму випуску вітчизняної сільськогосподарської техніки з обсягами виробництва на рівні провідних європейських держав. Ми будемо вітати і підтримувати тих, хто разом з нами піде до поставленої в цих проектах мети.

Також я доручив міністру економічного розвитку та торгівлі, міністру промислової політики, міністру аграрної політики та промисловості, міністру інфраструктури разом з головою Фонду державного майна зробити на форумі

«Україна і партнери» спеціальну презентацію підприємств, які поточного року підготовлено до приватизації.

Зі свого боку, держава гарантує захист інвестицій і бере на себе зобов'язання зберігати інвестиційні стимули протягом часу, необхідного для виходу на сталу прибутковість проектів.

Але наголошую: держава буде надавати найкращі конкурентні умови в обмін на чіткі інвестиційні та соціальні зобов'язання, оскільки основа основ політики, яку проводять Президент України і уряд – підвищення якості життя в Україні, створення робочих місць, які забезпечують добробут українських сімей (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*). – 2013. – 12.06).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Турецький протест: причини, наслідки, уроки

Одна з найбільш ліберальних мусульманських країн – Туреччина – опинилася в центрі уваги світових ЗМІ у зв'язку з акціями протесту, що розпочалися у Стамбулі й швидко набули загальнонаціонального характеру. Розігнаний поліцією протест проти забудови одного з небагатьох парків Стамбула протягом одного дня викликав повстання жителів міста, вже через день воно перекинулося на всі великі міста Туреччини, а вимоги демонстрантів перетворилися з екологічних на політичні. Деякі експерти побачили у турецьких протестах початок чергової «арабської весни» – за аналогією з повстанням в Єгипті та Тунісі, інші – спроектували турецьку ситуацію на інші країни, зокрема Україну, оцінюючи вірогідність повторення там подібного сценарію.

Турецький протест розпочався 31 травня у Стамбулі. Приводом стала вирубка дерев у одному з найменших міських парків – Гезі на площі Таксим, де влада планувала побудувати

торгово-розважальний центр і підземні розв'язки. Спочатку парк прийшли захищати екологи, які почали мирну демонстрацію. Згодом мирний протест переріс у сутички з поліцією, яка застосувала сльозогінний газ і водомети. Фотографії події відразу потрапили на сторінки турецьких ЗМІ та в соцмережі, за кількістю користувачів якими Туреччина випереджає більшість європейських країн і входить в першу десятку країн по зростанню аудиторії.

Обурення турків викликала реакція влади. Зокрема прем'єр-міністр Т. Ердоган, коментуючи події навколо парку у своєму акаунті в Twitter, відзначив: «Я не знаю, чого вони хочуть. Ну, якщо вони хочуть дерева – дайте їм. Нехай посадять дерева у своїх дворах». Це повідомлення розійшлося із закликом вийти і показати Т. Ердогану, чого насправді хоче народ.

Стамбульські протести швидко поширилися на столицю країни Анкару, третє за розміром місто Ізмір, а також на міста Ескішехір, Анталія, Мугла, Бурса, Мерсин, Зонгулдаг, Конья та інші. Міністр внутрішніх справ Туреччини М. Гюлер повідомив, що протести пройшли в 50 з 81 провінції країни, а всього по Туреччині прокотилася майже сотня демонстрацій.

В Анкарі зіткнення також відбулися в одному з парків – Кугулу, де протестувальники почали закидати поліцію камінням, а та застосувала сльозогінний газ. Демонстранти виступили вже не просто за збереження екології, а за відставку чинного Прем'єр-міністра Т. Ердогана. На вулиці Анкари вийшли мінімум 20 тис. протестувальників, багато з яких скандували гасла проти Т. Ердогана. Губернатор Анкари А. Юксель розпорядився стягнути до палацу прем'єр-міністра військові підрозділи.

Конфлікт протестувальників і влади Туреччини поширився і на інтернет. Міжнародне хакерське угруповання Anonymous атакувало сайти декількох турецьких держорганів і ЗМІ, в тому числі сайт президента країни А. Гюля, правлячої Партії справедливості і розвитку, головою якої є Т. Ердоган, сайт офіційної урядової газети Т. С. Resmi Gazete, а також телеканалу NTV, який, на думку хакерів, некоректно висвітлює акції протесту.

На підтримку протестувальників вийшли турки в інших країнах світу. Кількасот людей пікетували турецьке посольство в Берліні. Демонстрації солідарності влаштували в Португалії та Нідерландах, де живе доволі велика кількість емігрантів з Туреччини. Спонтанні виступи на підтримку протестувальників пройшли також у США та Канаді.

Під посольством Туреччини у Києві українські студенти провели акцію солідарності з турецьким народом. Акцію організували учасники студентської профспілки «Пряма дія». До них приєдналися громадяни Туреччини, що зараз перебувають в Україні. Вони вимагали припинити жорстокість поліції щодо протестувальників у турецьких містах. Українські активісти заявили, що повністю підтримують вимоги турків.

Тим часом у конфлікт втрутився Євросоюз. Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки К. Ештон заявила, що застосування сили до демонстрантів було непропорційним. «Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки висловлює глибоку стурбованість у зв'язку з насильством, яке мало місце в Стамбулі та деяких інших містах Туреччини, а також жаль з приводу непропорційного застосування сили співробітниками турецької поліції», – йдеться в заяві К. Ештон, поширеній її прес-службою.

Білий дім закликав сторони протистояння врегулювати ситуацію і нагадав владі Туреччини, що «мирні демонстрації є частиною демократичного волевиявлення». Однак прем'єр-міністр Туреччини засудив учасників акцій протесту і заявив, що своїми діями вони «підривають демократичний лад» у країні. Т. Ердоган відкинув звинувачення з боку опозиції в тому, що його уряд є авторитарним та проісламістським, і заявив, що під проводом його Партії справедливості і розвитку Туреччина досягла значних економічних успіхів.

Т. Ердоган також заявив, що за багатоденними акціями протесту можуть стояти іноземні сили. За його словами, які передає газета *Hürriyet*, турецька розвідка вже почала пошук ймовірних підбурювачів з-за кордону. «Поки ми не можемо назвати їхніх імен, – заявив прем'єр. – Однак їхнім лідерам

належить зустрітися з нами». Він також розкритикував реакцію іноземної спільноти на заворушення в Туреччині. За словами прем'єра, тим, «хто радить нам бути стриманими, слід спершу самим навчитися стримувати себе».

Турецький прем'єр поклав відповідальність за заворушення в країні на екстремістів і опозицію, зокрема звинуватив у провокаціях Республіканську народну партію, що вважається найбільшою опозиційною силою в країні. Водночас Т. Ердоган заявив, що уряд не дозволить меншості командувати більшістю, своїми словами фактично переклавши конфлікт у політичну площину, оскільки заявив, що головна причина заворушень ідеологічна. «Чи зможемо ми, цікаво, впливати на мерію Стамбула?» – поставив він питання ніби від імені протестувальників. «Поліція була там вчора, є сьогодні і буде завтра. Тому що Таксим не можна перетворювати на площу для демонстрацій радикальних груп», – додав Т. Ердоган.

Разом з тим, прем'єр змушений був визнати, що при розгоні акцій протесту поліція діяла занадто жорстко і не повинна була використовувати сльозогінний газ. «На жаль, у діях наших сил безпеки є помилки, особливо щодо використання сльозогінного газу. Це питання зараз вивчається в міністерстві. Коли протести перейшли межу розумного, ми теж у чомусь перейшли межу», – сказав він.

Ще одним фактором, що спровокував акції протесту, глава турецького уряду назвав активне використання демонстрантами сервісу мікроблогів Twitter та інших соціальних мереж. «Існує загроза під назвою твіттер, – наводить слова Т. Ердогана The Guardian. – Там можна знайти приклади виключної брехні. По-моєму, соціальні мережі – найстрашніша загроза суспільству», – наголосив турецький прем'єр.

У результаті, Twitter у Туреччині заблоковано, на переконання протестувальників наступний – Facebook. Турецькі ЗМІ майже нічого не повідомляють про масові протести у країні. Тільки зрідка з'являється інформація про те, що все йде добре, і постраждалих немає. Лише один інтернет-сайт наважився написати повідомлення про те, що протести охопили усю країну. Це сталося на п'ятий день сутичок.

Незважаючи на офіційне звинувачення у заворушеннях опозиції, очевидно, що вона так само мало впливає на вуличні настрої, як і влада. Усі протести в містах Туреччини відбувалися без партійної символіки. Єдиний символ, який можна зустріти в руках демонстрантів – портрет К. Ататюрка, засновника Турецької республіки.

На самому початку акції опоненти Т. Ердогана дійсно намагалися скористатися протестами. К. Киличдароглу – лідер найбільшої опозиційної Республіканської народної партії (РНП) – організував зустріч активістів на східній стороні Стамбула і закликав своїх прихильників прийти на допомогу захисникам Гезі-парку. Його заклик, однак, виглядав, як мінімум, нещирим, адже коли вирішувалася доля Гезі в місцевій раді, члени РНП підтримали знесення парку та будівництво на його місці торгового центру.

Проте, послухавши заклики лідера, сорок тисяч «республіканців» перейшли міст через Босфор і готові були приєднатися до студентів на площі Таксим. Але в останній момент і вони зустріли опір – протестувальники погоджувалися пустити до себе опозиціонерів тільки у випадку, якщо будуть спущені партійні знамена. На їх переконання, хоча формально К. Ататюрк є засновником Республіканської народної партії, його портрети на акціях протесту нічого спільного з нинішньою опозицією не мають. Демонстранти, які називають себе «солдатами Ататюрка», насправді говорять зовсім про інше протистояння, що виходить за рамки політичних воєн. Це протистояння релігійної Туреччини на чолі з Т. Ердоганом і Туреччини світської, за яку змагаються переважно жителі розвинених міст.

Аби зрозуміти сьгоднішні настрої турків, слід заглибитися в історичні джерела. Річ у тім, що парк Гезі на площі Таксим спроектував у Стамбулі французький дизайнер А. Проста саме за розпорядженням першого демократичного президента М. Ататюрка. Тож це місце є символічним втіленням позитивних змін і демократії для усіх турків. Крім того, зараз на площі Таксим височіє пам'ятник Ататюрку. За великим рахунком, сучасна республіка Туреччина з'явилася на політичній карті

світу саме завдяки цій людині. Ставши президентом, М. Ата-тюрк ліквідував у країні султанат і халіфат, відділив релігію від держави, а також запровадив численні демократичні права та свободи європейського зразка.

Також слід звернути увагу на ставлення турків до історичних пам'яток. У книзі турецького письменника О. Памука «Стамбул: спогади та місто» автор розповідає, як після падіння 600-літньої Османської імперії турки прагнули забути про рабство в країні. Письменник описує, як у 50-х роках люди без жалю руйнували палаци візирів, а на їхньому місці зводили багатоповерхівки на «західний» лад. Проте, позаяк не з'явилось нічого ані власне нашого, ані західного, аби заповнити пустку, що утворилася, рух до вестернізації звівся переважно до знищення минувшини, пише О. Памук.

Тож парк Гезі став своєрідним осередком Європи, де все-таки вдалося заповнити цю «пустку». Раніше ж на цьому місці були казарми османських султанів. Натомість Прем'єр-міністр Туреччини із найближчим оточенням вже заявили про намір відновити історичні казарми.

«Ми – влада, яка до сьогоднішнього дня посадила 3 млрд дерев. Ми – влада, яка створила 160 національних парків. Чи може ця влада бути ворогом природи, дерев?» – пояснює своє рішення Т. Ердоган.

Отже, Гезі став лише іскрою. Заглибившись у турецьку історію останнього століття, бачимо, що боротьба за екологію у цій ситуації була зовсім не на першому місці. Вирішальну роль зіграло маніпулювання історичною пам'яттю. Т. Ердоган, не порадившись із народом, захотів символічно перекреслити нову турецьку культуру, яка творилася протягом століття. Така категоричність, авторитарність влади проявилася і в інших сферах: у Туреччині останнім часом були проблеми зі свободою слова, а населення скаржиться на податки, які постійно ростуть.

Варто згадати, що парк Гезі був не першим приводом для народного обурення. Опоненти правлячої партії вже стояли на порозі соціальних заворушень, коли до парламенту був внесений законопроект, що обмежує торгівлю спиртними на-

поями в певний час доби. У цілому закон нічого страшного не віщував, прихильники Т. Ердогана посилалися на те, що подібна норма існує в багатьох країнах Євросоюзу. Але в цьому законопроекті є один нюанс – він забороняє продавати спиртні напої поблизу релігійних споруд. Враховуючи щільність мечетей в Стамбулі та інших великих містах, це означає, що розпивати алкоголь можна буде тільки вдома. Прихильники світських звичаїв сприйняли це як наступ на свої громадянські права.

Більш глибокі фактори акцій протесту у Туреччині стають очевидними після аналізу періоду правління в країні нинішнього прем'єр-міністра Т. Ердогана. Вперше зайнявши цей пост у 2003 р., Т. Ердоган отримав у спадок від попереднього уряду гіперінфляцію, політичну нестабільність і стагнацію переговорів з ЄС. Утім, за три терміни його прем'єрства Туреччина не просто поборолала глибоку системну кризу, а й увійшла в десятку економік світу. За час правління т. Ердогана інфляція впала з 68 % у 2001 р. до 6-8 % у 2013. ВВП на душу населення збільшився втричі, а за показником зростання ВВП країна увійшла у коло світових лідерів.

Головним досягненням чинного прем'єра називають вражаюче зростання інвестицій. Т. Ердогану вдалося провести через парламент закони, які практично зрівняли вітчизняних і закордонних інвесторів, дозволивши в десятки разів збільшити вливання у турецьку економіку.

Отримані від МВФ кредити Т. Ердоган направляє на розвиток виробництва та інфраструктури, що стимулювало внутрішнє споживання, а також зміцнення експортних позицій. У підсумку він довів свою спроможність як ефективного менеджера. За час його правління було:

- побудували 30 000 км доріг;
- 10 000 км залізниць, розвивають швидкісне сполучення. У 2014 році намічено старт швидкісної дороги Стамбул-Анкара, а також запуск швидкісної дороги в європейському напрямку;
- почали випускати зброю і вертольоти місцевого виробництва;

- почали випускати транспорт місцевого виробництва;
- активно впровадили програму з ліквідації старого житла;
- у 8 разів збільшили витрати на охорону здоров'я;
- автоматизували сферу он-лайн послуг;
- стали однією з найстабільніших світових економік;
- ввели проект метробус для ліквідації проблеми пробок;
- погасили борги МВФ (всього Туреччина погасила 50 млрд дол. МВФівських боргів).

Одним із символів часів прем'єрства Т. Ердогана став так званий податок на предмети розкоші. Фіскальні збори за купівлю дорогих автомобілів, яхт, нерухомості тощо нині становлять близько 50 %. Ще одне джерело поповнення бюджету – непомірний акциз на сигарети й алкоголь, який продовжує збільшуватись.

При цьому економічне диво часів Т. Ердогана супроводжувалося незмінним зростанням його політичної підтримки. Очолювана харизматичним лідером і спаяна орденською дисципліною («кістяк» партії складають вихідці з релігійного ордену «нурджу») «Партія справедливості і розвитку» (ПСР) тричі виграла парламентські перегони, здобувши на останніх виборах 2011 р. 49,91 % голосів виборців. Важливо зазначити, що результати всіх цих виборів були визнані міжнародними спостерігачами.

Усі ці чинники сприяли дедалі чіткішим проявам елементів авторитаризму в політичній системі країни. Користуючись статусом парламентської більшості, правляча партія призначає своїх представників на всі посади у чиновницькому апараті. Однопартійний уряд на чолі з Т. Ердоганом дедалі рідше озирається на думку опозиційних партій.

Не можна обійти увагою й релігійний аспект правління Т. Ердогана. Відомо, що юнаком Т. Ердоган закінчив релігійний ліцей імамів-хатибів, тривалий час перебував у лавах опісля забороненої ісламістської Партії благоденства. У пізніший період релігійні погляди Т. Ердогана зникли під помірковано-консервативною ідеологією заснованої ним Партії справедливості та розвитку.

Справжні устремління нового лідера Туреччини виявилися в роки його прем'єрства, коли розпочалося пряме протистояння нового уряду з військовим станом. Річ у тому, що, згідно з доктриною К. Ататюрка, який скасував монархію з допомогою солдатських багнетів, саме військові мали гарантувати невтручання релігійних лідерів і громад у державні справи.

Із приходом до влади Т. Ердогана вплив армії став падати. Відчувши це, генерали армії розпочали відкриту боротьбу з прем'єром та його ісламістською доктриною. Інколи протистояння доходило до публічних акцій. Утім, крапку в їхній непокорі поставив референдум 2011 р. Якщо до нього людей у формі мали право судити лише військові суди, то за рішенням референдуму вони підпадали під юрисдикцію і цивільних судів. Відтак, багато воєначальників опинилися у в'язниці за обвинуваченням у підготовці державного перевороту. Разом із ними за ґрати потрапили десятки журналістів, обвинувачених в антиурядових змовах та підтримці військових.

Одним із гасел політики Т. Ердогана з усунення військового стану та посилення релігійних настроїв стала європеїзація мусульманської Туреччини, яку критикували представники ЄС за великий вплив військовослужбовців на життя країни.

Внаслідок ослаблення генералів посилилася каста релігійних лідерів. Управління у справах релігії Туреччини стало одним із ключових державних органів, чий бюджет на сьогодні порівнянний з видатками міністерств оборони та енергетики. Відповідно до офіційної статистики, за десять років прем'єрства Т. Ердогана в країні було побудовано понад 7300 мечетей. Окрім того, у Стамбулі планується будівництво найбільшої у світі мечеті, яка за кількістю мінаретів перевершить Мечеть Аль-Харам у Мекці.

У результаті реформи системи освіти релігійне навчання стало обов'язковим у військових вишах, а у світських школах релігієзнавство було запроваджено з середніх класів. У школах скасували офіційну форму, яка не дозволяла дівчатам носити головні убори. Релігія поступово просочилася в державний апарат. Сьогодні багато священнослужителів водночас є співробітниками Управління у справах релігії Туреччини, а самого Т. Ердогана дедалі частіше почали називати султаном.

Апеляція до великого минулого і віяння Османської імперії стали одним із символів епохи Т. Ердогана, який не приховує свого пієтету до колишньої могутності турецьких султанів. Уряд Партії справедливості і розвитку дедалі частіше став називати Туреччину великим мостом між Сходом і Заходом. Формально прагнучи до вступу в Європейський Союз, Т. Ердоган чимдалі частіше демонструє унікальність Туреччини на карті світу.

Очевидно, нинішній уряд Туреччини прагне не політичного відновлення султанату, а економічної і культурної експансії на території занепакої імперії. Щорічно Туреччина проводить міжнародну олімпіаду з турецької мови, на яку коштом державного бюджету з'їжджаються делегати зі 140 країн світу. Безліч шкіл турецької мови і культурних центрів відкриваються у всіх країнах регіону й фінансуються прямо з урядової скарбниці.

Важливо зазначити, що такі віяння активно підтримує електорат Т. Ердогана. Туреччина на схід від Анкари практично повністю на боці чинного уряду. Вибух антиурядових протестів значною мірою був зумовлений космополітизмом і світськістю так званого поясу процвітаючих міст.

У своїх програмних виступах Т. Ердоган уже мало говорить про нинішнє становище Туреччини і дедалі частіше описує велике турецьке майбутнє. При цьому він натякає, що йому байдуже, чим закінчатся найближчі національні вибори, які мають відбутися 2014 р. Така самовпевненість прем'єра обурює не тільки його опонентів, а й байдужих до політики жителів Туреччини. Річ у тім, що відповідно до чинної Конституції Т. Ердоган завершує третій і останній строк свого прем'єрства. Згідно з турецькою Конституцією, главою уряду може стати тільки член парламенту. Але одна й та сама людина має право балотуватися у Великі національні збори лише тричі.

Щоб обійти це обмеження, Т. Ердоган ініціював конституційну реформу. Туреччина з парламентсько-президентської має перетворитися на президентську республіку. Конституційній асамблеї дано завдання формалізувати американську модель правління і передати всі повноваження виконавчої

влади в руки майбутнього президента, який обирається на національних виборах.

Наприкінці 2012 року ПСР направила до парламенту проєкт нової конституції. Створена для розгляду документа Погоджувальна комісія має виробити остаточний варіант тексту, який потім надійде на постатейне обговорення депутатів.

Складність полягає у тому, що Т. Ердоган не може розраховувати на більшість, необхідну для прийняття основного закону меджлісом – 367 голосів. Йому доведеться добиватися того, аби проєкт нової конституції був переданий на всенародне обговорення. Але і це завдання не з легких – за проведення референдуму мають проголосувати дві третини (330) парламентаріїв. На сьогодні ПСР має у своєму розпорядженні лише 325 крісел у парламенті, опозиційні Народно-республіканська партія – 143 і Партія націоналістичної дії – 52.

Обидві вони виступають проти зміни багатьох статей конституції, побоюючись, що широкі владні повноваження рано чи пізно дозволять президенту перетворитися на диктатора. Офіційний представник НРП М. Озюрек навіть заявив, що «нині турецьке суспільство обговорює не президентську, а диктаторську форму правління».

У Т. Ердогана немає впевненості і в тому, що вся його фракція проголосує «як один». ПСР на сьогодні не є ідеологічним монолітом, яким намагається представити її партійне керівництво, а складається з кількох груп, серед яких називають курдських націоналістів, «секулярних ісламістів», а також турецьких націоналістів.

Остання група, що складається з 20-25 депутатів, яка сформувалася на ґрунті неприйняття ініційованого урядом переговорного процесу з курдськими сепаратистами, займає, мабуть, найбільш розкольницьку позицію. На думку оглядача газети «Джумхурієт» О. Бурсали, наприклад, нинішня внутрішньопартійна ситуація може призвести у найближчому майбутньому до розколу правлячої партії на три фракції: «ісламістів», курдських та турецьких націоналістів.

У підсумку всі надії Т. Ердогана пов'язані з 29 парламентаріями від курдської Партії миру і демократії, та сімома

незалежними депутатами, четверо з яких солідаризуються з ПМД. Прем'єр дуже сподівається на їхні голоси і розраховує, що на референдумі проект «його» конституції отримає народну підтримку. Але і тут виникає чимало запитань. Справа у тому, що, починаючи з 2011 року, влада через Національну розвідувальну організацію веде діалог із представниками сепаратистів, у тому числі (а останнім часом – в основному) з А. Оджаланом, який відбуває довічне ув'язнення «за тероризм». При цьому він продовжує користуватися незаперечним авторитетом серед прихильників курдської системної Партії миру і демократії та воєнізованої Робочої партії Курдистану, що виступають єдиним фронтом.

В обмін на підтримку проекту основного закону курдські націоналісти вимагають федеративного устрою держави, звільнення А. Оджалана і збереження збройних загонів у якості сил самооборони майбутніх «курдських провінцій» країни.

Більшість етнічних турків, кілька поколінь яких були виховані в традиціях жорсткого націоналізму, не лише не в змозі прийняти такі умови, але й обурені самим фактом їх обговорення. Як результат – останні опитування демонструють падіння рейтингу правлячої партії і Т. Ердогана особисто: за півтора роки ПСР втратила 15 % потенційних виборців, а прем'єр у категорії «найпопулярніший політичний лідер» з безумовного першого місця опустився на третє.

Таким чином, союз з курдськими націоналістами жодним чином не гарантує Т. Ердогану задоволення його внутрішньополітичних амбіцій, більше того, може загрожувати йому найсерйознішими проблемами – аж до втрати влади і масштабного міжетнічного конфлікту.

Наприкінці лютого Університет ім. Кадира Хаса провів масштабне опитування, за результатами якого повідомив, що «більшість респондентів висловилися проти переходу країни до президентської форми правління. За президентську республіку проголосував лише 21 % опитаних, а за збереження парламентської республіки висловилися 66 % респондентів».

Поряд з явними досягненнями в економіці, які сприяли частковому зниженню рівня безробіття, Туреччина не стала

«безпроблемною» країною: ціни постійно повзуть вгору, знову захиталася національна валюта, а курс на політичне зближення з арабськими одновірцями шкодить традиційним відносинам із Заходом і влаштовує далеко не всіх. Дедалі гострішу критику в суспільстві викликає не дуже реалістична позиція уряду щодо сирійської кризи.

У разі серйозного загострення внутрішньополітичної ситуації Т. Ердоган навряд чи знайде підтримку і за кордоном: арабські шейхи ревно стежать за наростанням політичної активності Анкари на Близькому Сході, а в європейських столицях і Вашингтоні давно вже незадоволені відверто антизахідною риторикою нинішнього турецького керівництва і постійним апелюванням у політиці до нехай поміркованого, але все ж ісламізму. Сильно зіпсовані й раніше цілком добросусідські відносини з Ізраїлем.

Часу до президентських виборів залишається дедалі менше, і вуличні заворушення можуть стати предметом торгу між світськи налаштованими виборцями та урядом. Але є й інший аспект. У разі оголошення референдуму і на майбутніх президентських виборах у нинішнього прем'єра навряд чи з'явиться гідний опонент.

Відсутність альтернативного лідера опору, здатного очолити незадоволених громадян, – єдине, чим сьогоднішні події в Туреччині можуть нагадувати «арабську весну». Критична нестача лідерів, здатних повести за собою країни і народи, стала однією з причин провалів революцій у Тунісі, Єгипті і Ємені і яскравим прикладом безглуздості громадянських війн у Лівії і Сирії.

Очевидно, масштаби сьогоднішніх протестів у турецьких містах стали несподіванкою для Т. Ердогана. Але що робити із цими протестами, не знає й сама опозиція. Єдине, на що можуть розраховувати сьогодні опоненти Т. Ердогана, – це ескалація конфлікту, що напевне вдарить по його підтримці на майбутньому референдумі. Перед прем'єром складний вибір: з одного боку, попит на сильного керівника в його традиційного електорату, з іншого – втрата іміджу проєвропейського лідера в очах світової громадськості і, як наслідок, втрата голосів громадян на майбутніх президентських виборах.

Тим часом, попри застосування поліцією водометів, кийків, гумових куль та кількох видів сльозогінного газу, протестувальники продовжують свої акції. Збитки від антиурядових протестів уже оцінюють у 70 млн турецьких лір (близько 40 млн дол.). Про це повідомив на засіданні в парламенті міністр внутрішніх справ Туреччини М. Гюлер. «За час заворушень збитку завдали 280 офісам і магазинам, 6 державним установам, 106 поліцейським і 207 приватним автомобілям, 11 будівлям, що належать правлячій Партії справедливості і розвитку», – сказав глава відомства.

Турецька влада поки що не готова зняти навіть головного подразника – відмовитися від намірів знищити Гезі-парк. Т. Ердоган заявив, що його уряд не відмовиться від проекту реконструкції парку Гезі в центрі Стамбула, хоча саме через цей проект і виникли масові заворушення. Він підтвердив намір відновити на території парку казарми часів Османської імперії, однак зауважив, що доля майбутнього будівництва на місці парку торгового центру поки не вирішена.

Єдиним представником турецької влади, хто офіційно визнав перевищення сили з боку поліції, став президент країни А. Гюль. Він вважає протести, які охопили різні міста країни, проявом демократії і приймає даний сигнал суспільства. «Воля народу виражається у виборах. Але демократія – це не лише вибори. Це ще можливість висловлювати свої думки, погляди, висловлювати заперечення різними способами. І мирні демонстрації – це частина демократії. У цьому сенсі події останніх днів я розглядаю в цих рамках. Хочу підкреслити: це послання (суспільства) я приймаю як висловлене з благими намірами», – заявив президент.

А. Гюль закликав також громадян Туреччини до розсудливості і спокою. «Все, що ми повинні зараз зробити – це заспокоїтися і слідувати правилам. І якщо є інші погляди, заперечення, то висловлювати їх треба мирним способом. Вони вже виражені. Відтепер ні в якому разі не можна допускати неприйнятної поведінки, яка може завдати шкоду іміджу нашої країни», – підкреслив президент. На його думку, в демократичному суспільстві, яким є Туреччина, потрібно поважати різні думки і погляди.

«Туреччина живе за демократичними правилами. Всі вони відповідають стандартам західної демократії. Це країна, яка вірить у верховенство закону. Ми живемо у відкритому суспільстві. У нас у всіх є свої думки, погляди, політичні уподобання – вони різні, всі їх потрібно поважати. Але любов і повага повинні бути взаємними», – вважає А. Гюль. Президент Туреччини нагадав, що країна загальними зусиллями створювала свій позитивний імідж в останні 10 років, добила-ся великих успіхів, і руйнувати їх не можна.

Експерти-міжнародники сходяться на думці, що ситуація в Туреччині сьогодні чимось схожа на ситуацію в Україні, але зразка 2004 року. По-перше, тим, що відстоювати свої права, в основному, вийшов так званий середній клас. За словами экс-заступника міністра закордонних справ, заступника генерального директора Центру ім. Разумкова В. Чалого, подібні політичні протести можуть відбуватися лише в умовах економічного зростання і поліпшення соціальної ситуації, принаймні, у великих містах. «Нинішня ситуація в Туреччині схожа на ситуацію в Україні в 2004 році, коли свої права вийшли захищати представники середнього класу», – пояснив він.

По-друге, паралелі можна провести щодо причин протесту. Українці в 2004-му відстоювали своє право на вибір і не бажали, щоб у них вкрали голоси. Турки в 2013-му вийшли на протест проти звуження своїх прав і можливостей, які раніше отримали за нинішнього правлячого режиму. «В умовах динамічного росту і розвитку плюралізму як в економіці, так і в політиці, будь-яка спроба повернути ситуацію назад, під більш жорсткий контроль, закінчується протидією», – зазначив В. Чалий.

Тобто, турецька влада довго робила все, щоб створити новий середній клас, який міг би стати основою режиму, на противагу військовим. Коли ж противники були повалені, влада спробувала обмежити свободи середнього класу, які були надані йому раніше. Але народ обурився і пішов проти Т. Ердогана.

По-третє, український Майдан і турецька площа Таксим подібні в плані масштабності акцій протесту. Київ у 2004-му скандував: «Схід і Захід – разом». У свою чергу, Стамбул

об'єднав студентів, чиновників, профспілкових активістів, націоналістів, курдів і навіть футбольних фанатів протиборчих клубів – представників східної і західної Туреччини, які, традиційно, різні.

Водночас соціальні протести в Туреччині кардинально відрізняються від аналогічних процесів у сьогоdnішній Україні. По-перше, протести в Туреччині носили загальнонаціональний політичний характер, а всі більш-менш значущі протести в Україні-2013 є соціальними. Приміром, за інформацією члена правління Української Гельсінської спілки, правозахисника В. Чемериса, тільки за перших три місяці 2013 року в Україні пройшло в 2,5 рази більше протестів найманих працівників, ніж за той же період минулого року. Крім того, українці виходять на вулиці, виступаючи проти оптимізації медицини та освіти (11% всіх акцій), проти проблем у транспортному секторі (12%) і на шахтах (10%).

За словами В. Чалого, на сьогоdnішній день готовність виходити хоча б на локальні акції соціального характеру все більше виявляє Схід України. Втім, на думку голови виконкому Громадського Конституційного Конгресу Ю. Збітнева, очікувати в Україні подібні турецьким акції протесту можна наприкінці 2013 – початку 2014 року. Власне, в соціологічних дослідженнях готовність вийти на демонстрації українці, більшою мірою, обумовлюють порушенням своїх економічних прав, а в деяких регіонах країни такі акції навіть більш масові, ніж мітинги опозиції. Тобто, змусити Україну «встати» може аж ніяк не політика.

Другою кардинальною відмінністю Туреччини від України став вплив соціальних мереж на мобілізацію протестного руху. У нашій країні на сьогоdnішній день заклик громадських активістів чи опозиції через соціальні медіа не здатний вивести на вулиці сотні тисяч людей. Водночас, прем'єр Туреччини визнав, що активне використання демонстрантами сервісу мікроблогів Twitter та інших соціальних мереж, стало одним з факторів, що спровокував акції протесту.

Третьою відмінністю можна назвати реакцію світової спільноти на події в Туреччині. Поки Анкару «посварили»

лише за надмірно жорстоке поводження поліції з мітингувальниками. Але турецька поліція і раніше не відрізнялася демократичною поведінкою, наприклад, 1 травня на тій же площі Таксим мітингувальників розігнали, застосовувавши газ і водняні гармати. Тож хоча, з одного боку, демонстрації солідарності з турецькими «революціонерами» пройшли в багатьох містах Європи, з іншого – офіційний Брюссель поки не висловив своєї позиції з ряду причин. По-перше, Європа не зацікавлена в дестабілізації Туреччини, оскільки це призведе до дестабілізації Балкан. «А, значить, і всього ЄС, якому і так не солодко», – констатує президент Центру системного аналізу та прогнозування, політолог Р. Іщенко.

«Другою причиною є той факт, що Європа зацікавлена в «помірному» ісламісті Ердогані, чия зовнішньополітична активність спрямована на реставрацію османського імперського впливу на Близькому Сході і в Північній Африці, і який виступає конкурентом (навіть відкритим противником) світського режиму Асада в Сирії та режиму мулл в Ірані, які не є друзями ЄС», – пояснив експерт. На його думку, кемалістські «демократи» Європі приємні набагато менше, «оскільки вони знову почнуть проситися в ЄС, а внутрішню стабільність можуть утримувати, лише спираючись на армію».

По-третє, Європа поки не знає, чим закінчаться протести. «Або Ердоган придушить заворушення протягом найближчого тижня-двох, або почне втрачати контроль над країною і тоді може дійсно втрутитися армія і відправити його у відставку», – вважає політолог. За словами Р. Іщенка, поки ще існує шанс, що Т. Ердоган втримається. «Саме тому Європа намагається не робити різких заяв, взагалі менше звертати увагу на Туреччину і більше на повинь в Чехії-Німеччині-Австрії. Європа «про себе» бажає успіху Ердогану. Але, якщо вона відчує, що Ердоган слабшає і програє, негайно прозвучать жорсткі заяви. Нічого особистого – просто діловий інтерес», – підкреслив Р. Іщенко.

Реакція української влади на події в Туреччині обмежилася рекомендацією Міністерства закордонних справ українським громадянам утриматися від поїздок до цієї країни. «Щоб уникнути загроз для життя і здоров'я, громадянам України,

які в даний час знаходяться на території Турецької Республіки, рекомендується утриматися від відвідування місць великого скупчення людей, не брати участі в акціях протесту, демонстраціях або інших масових заходах», – йдеться в повідомленні прес-служби МЗС України.

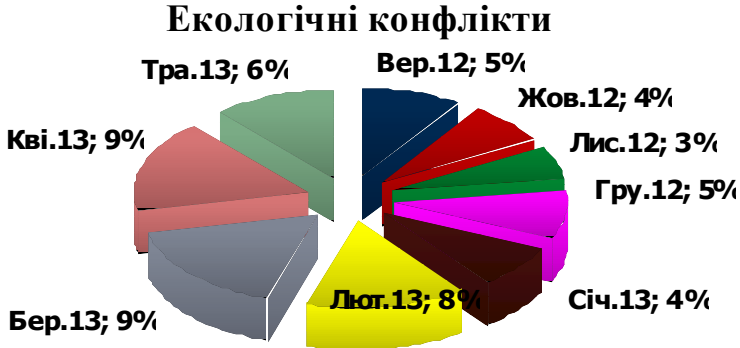
Таким чином, на сьогоднішній день, свої проблеми Туреччина повинна вирішувати сама. Проте, за словами експерта з питань європейської інтеграції, міжнародного та європейського права В. Трюхана, вона важлива для ЄС і США, оскільки є головним комунікатором з Близьким Сходом та Азією. «А різноплановість реакції з боку різних країн Євросоюзу говорить, по-перше, про несподіваність подій, що відбуваються в Туреччині, по-друге, про нерозуміння виходу із ситуації», – зазначив він. Крім того, після «арабської весни» в Європі та США вже розуміють: зміна правлячого режиму не гарантує встановлення в країні демократії.

Втім, з подій у Туреччині висновки буде робити не тільки Європа, країни Близького Сходу і сама Анкара. На те, що сталося слід звернути увагу як українській владі, так і українській опозиції, і винести з ситуації в Туреччині ряд уроків для України.

Перший з них полягає в тому, що подібні народні виступи можуть носити непрогнозований характер і «спалахнути» з нічого. «Причини можуть накопичуватися місяцями і роками, але потім навіть силові дії не знімають проблеми», – попереджає В. Чалий. Грубо кажучи, українцям можна не повторювати: «Вставай, Україно!». Для «вибуху» достатньо буде, якщо черговий олігарх захоче «урвати» землі для будівництва якогонебудь офісного або торгового центру.

Уже зараз активісти антизабудовних кампаній у Києві радіють з того, що формальним приводом для бунтів стала вирубка парку Гезі. Мовляв, у Києві – це традиційна тема. Загалом по Україні протестні акції екологічного характеру, спрямовані проти об'єктів, що несуть загрозу навколишньому середовищу, є досить розповсюдженим явищем. Про це свідчить кількість опублікованих в українських ЗМІ повідомлень про такі конфлікти. Відповідно до моніторингових

досліджень Національної юридичної бібліотеки України щодо динаміки протестних акцій в Україні, відсоток екологічних протестів серед усієї кількості протестних акцій коливається в межах 12-14%.

Лідер фракції ВО «Свобода» О. Тягнибок, наприклад, вважає, що в Україні можуть повторитися заворушення, які зараз відбуваються у Туреччині. «Подивіться, що робиться у Туреччині, оце загрожує і вам», – сказав О. Тягнибок, звертаючись до влади. Виступаючи з трибуни Верховної Ради, народний депутат згадав також про тиск на «свободівців», зокрема, обшуки у їхніх квартирах.

Інший представник «Свободи» – І. Швайка заявив, що «аналог турецького бунту в Україні – цілком імовірний і ще попереду». «Я вважаю, що повторення ситуації в Туреччині у нас можливо. Приводом може стати будь-який наш випадок. Той же трагічний випадок у кримському санаторії, де загинула дівчинка, а міністр охорони здоров'я доповідає про те, що у нас все нормально. Тому сірником для вибуху ситуації в Україні може стати все, що завгодно, як привід з парком в Туреччині, але ніхто сказати не може, що це може бути за привід. Це може бути будь-яка ситуація, будь-то навіть приклад Туреччини. Тому у нас повторення можливе, але це точно вже не буде мирний протест 2004 року – без жертв і крові», – прогнозує «свободівець».

В Україні вкрай стиснута соціальна пружина, що може призвести до протестів, на зразок тих, що зараз вирують в Туреччині, заявив депутат від фракції «Батьківщина» А. Сенченко. За його словами, ситуація в країні напружена до межі. «В принципі, очевидно, що в Україні стиснута соціальна пружина. Крім соціальних негараздів є і абсолютне свавілля влади – приклади цього можна знайти скрізь і всюди. Ми ж весь час з усіх можливих майданчиків говоримо владі – зупиніться. А ні, то буде вибух», – заявив депутат.

«У Стамбулі теж все вибухнуло в несподіваному місці. Вуличні протести в Туреччині – це реакція не стільки на забудову парку, скільки на зневажливе ставлення влади до народу. В Україні влада також провокує подібну реакцію. Зараз важко сказати, що, коли і в який момент рвоне, але те, що до цього все йде – очевидно», – резюмував А. Сенченко.

Утім, на думку В. Трюхана, сьогодні українці не готові виходити на вулиці десятками і сотнями тисяч. Причин тому декілька. Перша – низька активність у літній період. Друга – українці не бачать лідера, якому б довіряли і який міг би повести їх на барикади. Третя – чинній владі в Україні поки що більш-менш вдається підтримувати економічну стабільність.

Другий «турецький» урок для України полягає в тому, що не можна скидати з рахунків соціальні мережі. «Роль нових соціальних мереж проявляється все яскравіше. І фактор контролю медіа з боку влади вже не грає ніякої стримуючої ролі. Принаймні, у великих містах», – вважає В. Чалий.

Ще один урок – ілюзія успіху у тих, хто перебуває при владі. Це може призвести до недооцінки критики (навіть конструктивної) і відторгнення думки меншості. «Сьогодні для Туреччини важливо знаходити рішення з урахуванням думки меншості. І, якщо влада не почує голоси, посилені стуком каструль, то ситуація може бути іншою», – зазначив заступник гендиректора Центру ім. Разумкова.

Ситуація в Туреччині якнайкраще демонструє українській владі, що підтримка народу на виборах (парламентську гонку-2012 виграла Партія регіонів) ще нічого не означає, і

опозиції – що будь-який соціальний протест може за кілька днів перерости в неконтрольований бунт.

Нині українське суспільство перебуває в стані агресивної апатії, покладаючи завищені сподівання на 2015 рік, коли в країні мають відбутися президентські вибори. Про це говорить опитування, проведене ООН в рамках виконання Декларації тисячоліття, пише «Независимая газета».

Проте влада, незважаючи на наближення передвиборчої кампанії, не тільки не вирішує соціальні проблеми, але навіть взяла курс на більш жорсткі і непопулярні заходи. Підвищення цін на газ та електроенергію, а також послуги ЖКГ для населення; скасування податкових пільг для бізнесу і підвищення ставок податків для приватних підприємців; тотальний контроль сплати 15-відсоткового податку на грошові перекази, які гастарбайтери відправляють за кордону своїм сім'ям в Україну; введення нових податків – на відпочинок за кордоном, на продаж побутової відео- та аудіотехніки і мобільних телефонів. Всі ці теми останнім часом сколихнули інформаційний простір України.

Нововведення викликають побоювання і обурення пересічних громадян. Тим більше, що Верховна Рада провалила голосування за подані опозицією закони про скасування пільг для депутатів, міністрів та Президента, а також про денонсацію угод, що дозволяють виводити українські капітали за кордон без сплати податків.

Керівник аналітичного центру «Відкрита політика» І. Жданов вважає, що влада намагається будь-якою ціною наповнити скарбницю, цьому підпорядковані всі її рішення. Але в підсумку виходить, що фінансові проблеми держави вирішуються не за рахунок найбагатших верств, а за рахунок населення. «Пенсіонери і бюджетники і так ледве зводять кінці з кінцями. Малий бізнес практично знищений, але для тих, хто ще ледве тримається на плаву, готують нові податки. Влада, мабуть, не розуміє, що вона все тугіше стискає пружину, яка рано чи пізно не витримає. Рано чи пізно станеться вибух», – прогнозує експерт.

Схожість ситуації з турецькою відзначив і керівник українського Центру близькосхідних досліджень І. Семиволос. Аналізуючи причини зіткнень у Туреччині, він відзначив, що «у турецькому суспільстві завжди існували певні протиріччя, які полягають в тому, як різні політичні сили бачать подальший розвиток держави. Проблеми між умовними ісламістами та умовними націоналістами в Туреччині існують дуже давно, практично, з моменту заснування Турецької Республіки. У свій час турецькі ісламісти поводитися дуже жорстоко по відношенню до націоналістів», – зазначив експерт. За його словами, традиція жорстокого ставлення до своїх опонентів в Туреччині існувала завжди, незалежно від того, хто перебуває при владі.

І. Семиволос зауважив, що події у Туреччині не варто порівнювати з «арабською весною». «Перш за все, в Туреччині є демократія, є демократичний процес. Ердоган прийшов до влади після демократичних виборів. Більше того, його підтримує більшість населення. Проблема полягає в тому, що Ердоган з якогось моменту перестав прислухатися до меншості, він почав її ігнорувати», – констатує І. Семиволос.

На його думку, протести у Туреччині пов'язані із «запамороченням від успіхів». «Команда Ердогана після приходу до влади дійсно дуже багато зробила. Проте в якийсь момент вони відчували себе в тому становищі, коли їм уже ніхто не загрожує, і можна робити все що завгодно. Ситуація багато в чому схожа на те, що зараз відбувається в Україні. Різниця тільки в тому, що українська влада не має не те що 60 % підтримки громадян, але, думаю, навіть 20%», – сказав він.

Керівник Агентства моделювання ситуація В. Бала зазначив ще одну відмінність не на користь України. «У Туреччині непоганий рівень життя і соціального захисту. Більшість же українських громадян живе бідно. Владі просто пощастило, що у нас така опозиція, яка не може підняти і повести за собою людей», – сказав він, пояснивши, що суспільство незадоволене владою, але, не бачачи альтернативи, не влаштовує революцію. «Але якщо зараз ми спостерігаємо агресивну апатію суспільства, то президентські вибори можуть стати тим каталізатором, який призведе до вибуху», – вважає він.

Експерти звертають увагу, що у влади спотворене уявлення про українську дійсність. Як приклад вони наводять нещодавню заяву Президента В. Януковича про те, що гірші для української економіки часи позаду. Ще одним прикладом називають підготовлюваний урядом проект «Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2014 рік та основних макропоказників на 2015-2016 роки». Згідно з документом, українська економіка з наступного року перейде у фазу активного зростання, яке прогнозується на рівні 3 %. Раніше Міжнародний валютний фонд і Світовий банк заявили про погіршення прогнозу українських показників на поточний рік.

Директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин вважає, що праві в оцінках, швидше, міжнародні фінансові організації, ніж українська влада. Він нагадав, що останні два роки темпи зростання ВВП близькі до нуля, ситуацію на зовнішніх ринках складно назвати сприятливою, а запланованого урядом збільшення притоку інвестицій навряд чи можна очікувати напередодні президентських виборів, коли інвестори традиційно враховують політичні ризики і вичікують результату перегонів.

Вичікують і пересічні українці. Про завищені очікування на 2015 рік можна судити з оприлюдненої нещодавно доповіді ООН. У рамках виконання Декларації тисячоліття організація проводить опитування в багатьох країнах світу. В Україні дослідження проводилося спільно Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН та Національним інститутом стратегічних досліджень при Президенті. Згідно з вимогами ООН, опитування стосувалося очікувань громадян на період після 2015 року. З'ясувалося, що найважливішим для українців питанням є соціальна справедливість: 74,4 % заявили про необхідність зменшити майновий розрив між верствами населення, а 50 % – про необхідність перетворень у системі влади.

Експерти зазначають, що якщо влада зробить ставку на силові способи придушення протестів напередодні президентських виборів, то може помилитися. Адже українці не тільки не довіряють владі, опозиції і судам, але також вороже ставляться до правоохоронних органів. За даними Інституту соціології

НАНУ, 31 % громадян зовсім не довіряють міліції, 36 % – швидше довіряють, ніж ні (навпаки – 8 %), ще 25 % не змогли визначитися з відповіддю. І лише 1 % повністю довіряє правоохоронцям. Експерти зазначають, що в такій ситуації можна говорити про недовіру державі як такій. А це означає, що можливий протест матиме характер бунту з імовірним кровопролиттям. «У влади ще є час, щоб виправити ситуацію. Але годинник цокає», – зазначив В. Бала.

Український політолог Ю. Романенко, зі свого боку, упевнений, що неадекватно очікувати повторення турецького сценарію в Україні. «Все, що відбувається в Туреччині, – наслідок зростання. Останні десять років з приходом Ердогана модернізація в країні прискорила. З'явилася нова соцреальність під впливом цих процесів. Люди вкладаються в освіту, з'явилося покоління стабільності, – пояснює експерт. – Тому сформувався великий прошарок людей, у яких є запит на секуляризовані цінності. Це накладається на розширення комунікаційних здібностей, які залучали цю молодь під вплив глобальних ідеологем. Це один зі стовпів того, що відбувається».

Водночас в Україні, на думку Ю. Романенка, ситуація розвивалася в іншому ключі – тут не було в останні двадцять років системного розвитку. «У нас критична ситуація формується під впливом занепаду, а не розвитку», – підкреслює він. Експерт відзначає, що в Україні сформувалося покоління незаможності, яке має свої риси: воно люмпенізоване і не має перспектив на отримання роботи. «Цей прошарок – як брижі на поверхні моря – ним легко маніпулювати. Він зіграє свою роль і буде все сильніше впливати на процеси в країні», – прогнозує Ю. Романенко.

Також, додає політолог, в Україні є вплив олігархів на систему – на відміну від Туреччини, де капітал відірваний від управління політичними процесами. «Політична система в Туреччині більше схожа на європейську. Туреччина ближча до Європи, тому що маси в країні суб'єктні і здатні до самоорганізації», – підкреслює він.

На його думку, Туреччина перебуває на порядок у кращій ситуації, ніж Україна. «Вона входить до топ-20 найбільш

потужних економік. На відміну від України, яка «проїдала» кредити, в Туреччині відбулася реальна модернізація. Відмінність і в тому, що на відміну від України, де є зовнішні суб'єкти, зацікавлені в дестабілізації, в Туреччині такого зовнішнього суб'єкта немає: вони союзники ЄС і НАТО, а інші гравці не настільки активні і впливові з Туреччиною», – підсумував Ю. Романенко.

В Україні подібні акції не можливі також з тієї причини, що на даному етапі політичного життя відсутнє позапартійне ядро, яке було би здатне на активні дії. Об'єднана опозиція, яка проводить акцію „Вставай, Україно!”, виходячи з чисельності демонстрантів у містах поротестів, не здатна вивести на вулиці значну масу людей. Профспілкові організації та ліві структури в Україні не мають необхідних організаційних та матеріальних можливостей, до того ж є досить роздрібленими.

Хороший потенціал є у студентської профспілки «Пряма дія» та «Захист праці», однак ці структури наразі не мають широкого представництва в регіонах, яке могло би привести до створення кількох вогнищ протестів.

Єдиною силою, яка могла б кинути людей на силове протистояння є ультраправа «Свобода». Однак наразі партія більше налаштована на парламентські методи, ніж вуличні.

Інші аргументи на користь неможливості повторення турецького сценарію в Україні наводить народний депутат від Партії регіонів М. Чечетов. На його переконання, «від потрясінь у країні виграють тільки пройдисвіти. Тому Партія регіонів цього не допустить, у нас таке просто неможливо». Депутат закликав подивитися на турецькі події і з іншого боку. «Нам малюють, що ЄС – це рай. Але подивіться, що коїться у Франції, в Італії, в Португалії, де відсоток безробітних сягає вже 25 %. Така ж ситуація в Туреччині, де протест багато в чому викликаний економічною ситуацією. І протести в ЄС, у Туреччині – це холодний душ для нас. Тому нам потрібно дивитися і думати, куди інтегруватися», – наголошує М. Чечетов.

На думку політолога, директора філії Інституту країн СНД в Україні В. Корнілова, в Україні не може повторитися турецький сценарій, оскільки українське населення все більше

занурюється в політичну апатію. Після того, як всі очікування, які виникли в період так званої «помаранчевої революції», були розбиті, українці більше не хочуть виступати ні „за”, ні „проти” кого б то не було. Разом з тим, в країні з’явилося більше тих, хто хоче мітингувати, бунтувати, проводити акції протесту (порівняно з 2004 роком). В. Корнілов відзначає, що певні політичні сили в державі готуються до повторення турецького, єгипетського, сирійського або лівійського сценаріїв. Це, зокрема, націоналісти і ліберал-демократичні сили, які поширюють чутки про те, що частина українського населення готова повторити «подвиг» турків, активно підтримуючи мітингувальників в Туреччині. У той же час, не варто забувати про те, що в Україні нещодавно вже пройшла одна «кольорова революція», а світовий досвід підказує, що провести другу таку ж менш ніж через 10-15 років практично неможливо.

Утім, історичний досвід України завжди демонстрував специфічність політичного розвитку, отже, не варто сподіватись на світову «періодичність» «кольорових революцій». Доцільніше – винести власні уроки з турецького протесту.

С. Горовая, н. с. ФПУ,
канд. наук по соц. коммуникациям

6 июня: политическая температура Крыма накаляется

В Симферополе 6 июня, несмотря на запрет суда, прошел митинг приверженцев «Хизб ут-Тахрир» в поддержку возрождения Халифата. В акции приняли участие, по разным данным, от 1 до 2 тыс. человек.

Напомним, «Хизб-ут-Тахрир» – полное название «Хизб ат-Тахрир аль-Ислами» (в переводе с арабского – Исламская партия освобождения), суннитская религиозно-политическая организация, создана в 1953 году в Иерусалиме судьей

шариатского апелляционного суда Такиуддином ан-Набхани. «Хизб ут-Тахрир» провозглашает себя «политической партией, идеологией которой является ислам». Цель партии – содействовать возвращению мусульман к исламскому образу жизни и распространению исламской веры в мире путем джихада. При этом декларируется, что реализация этой цели возможна лишь путем воссоздания единого (объединяющего весь исламский мир) теократического государства – Халифата. Деятельность «Хизб ут-Тахрир» запрещена в Германии, России, Узбекистане, Таджикистане, Киргизии, Пакистане, Сирии и др.

Тема проведенного митинга – 89-ая годовщина распада Османской империи, которая являлась преемницей исламского Халифата. Демонстранты вышли с черными и белыми флагами с исламской символикой, а также транспарантами с соответствующими призывами. Участники митинга призвали мусульман Крыма присоединиться к «Хизб ут-Тахриру» и пропагандировать исламский образ жизни.

Отдельно от мужчин стояли женщины и дети, некоторые также держали самодельные плакаты и флажки. По данным местных СМИ, акция прошла спокойно, милиция лишь контролировала ситуацию.

Во время митинга, который вел член мусульманской религиозной общины «Салгир баба» Р. Аблямитов, перед собравшимися выступили имам мечети «Сеит Нафе» из Симферополя М. Мустафаев, имам-хатиб мечети «Сеит Нафе», бывший заместитель главы Духовного управления мусульман Крыма И. Ибраимов, член партии «Хизб-ут-Тахрир» из Алушты М. Алиев и бахчисарайский хизб-ут-тахрировец В. Бехтемиров, зачитавший обращение к мусульманам стран Ближнего Востока на арабском языке.

Основной смысл данного заявления крымских «хизбов» с призывом к единой исламской умме (сообщество мусульман, исламский мир) ежегодно отмечать день упразднения Халифата 28 раджаба как «трагедию всех мусульман» и объединить их усилия в стремлении «провозгласить рождение второго праведного Халифата с помощью пророчества» изложил в своем выступлении М. Алиев, призвавший солдат,

офицеров и генералов армий мусульманских стран «от Марокко до Индонезии» (!) поднять «знамя Ислама» с целью «объединения уммы» и оказания помощи тем мусульманам, «жизнь» которых «на землях», находящихся «на стыке культур подвергается лишениям, унижениям и опасности» – «от Сомали до Мьянмы и от Кавказа до Судана».

Выступавшие обвинили западные государства во главе с Соединенными Штатами Америки в использовании ими результатов так называемой “арабской весны” в корыстных целях для установления в Тунисе и Ливии прозападных «марионеточных режимов», выступив при этом в поддержку «сирийского народа» (имеются в виду так называемые “повстанцы”), который, по мнению крымских «хизбов», «ведет праведную борьбу со звериным правлением Башара Асада и его шакалов», и осудив «Россию и Иран» за «помощь», оказываемую с их стороны законному президенту Сирийской Арабской Республики.

Резкой критике подвергались также и органы государственной власти Украины. Выступающие утверждали, что они, по примеру «западных демократий», «тоже проводят политику дискриминации и притеснения мусульман». При этом в качестве примеров подобной политики были приведены решение Окружного административного суда АРК от 5 июня 2013 года о запрете проведения митинга «Хизб ут-Тахрир» (<http://novoross.info/politiks/18493-v-simferopole-okolo-tysyachi-aktivistov-hizb-ut-tahrir-proveli-nesankcionirovannyyu-miting-v-pamyat-o-89-letii-uprazdneniya-halifata-osmanskoj-imperii-foto.html>, 06.06.2013).

СМИ также сообщали, что акция «Хизб-ут-Тахрир» была под угрозой срыва. За несколько часов до начала на месте их сбора обнаружили немецкий артснаряд 88 калибра: «При взрыве радиус разлета его осколков мог бы составить до 100 м. Подобные «подарки» времен войны часто находят после обильных осадков – снаряд могло вымыть из земли» – рассказали в крымском главке ГСЧС. Снаряд был вывезен в безопасное место и уничтожен (<http://qha.com.ua/bomba-namitinge-hizb-uttahrir-okazalas-snaryadom-vremen-voini-127233.html>, 06.06.2013).

Отказ горсовета в проведении «Хизб-ут-Тахрир» митинга глава информационного офиса «Хизб-ут-Тахрир» Ф. Амзаев объяснил тем, что милиция не могла обеспечить безопасность их собрания: «Мы провели уже три митинга, но до сих пор в отношении нас существует предвзятое отношение, находятся любые поводы чтобы запретить наши мероприятия... Мы не выступаем за нарушение территориальной целостности. Халифат в Украине мы не строим. В хадисах (изречение) пророка Мухаммеда говорится, что эта религия охватит весь мир. Здесь понимается не территориальные границы, а то что правление религии охватит весь мир».

В то же время зампред меджлиса Р. Чубаров считает, что жизнь мусульман Крыма и цели, которые выдвигают «тахрировцы» не имеют ничего общего: «Они преследуют политические цели, прикрываясь исламом. Да, мы понимаем, что гражданам Украины имеют право на мирные собрания для выражения своих взглядов, но при этом нужно отдавать отчет, что они не решают проблем мусульман в Крыму и не выступают за защиту их прав».

С более жесткой позиции активность «Хизб-ут-Тахрир» прокомментировал нардеп Украины Г. Москаль, ранее возглавлявший милицию Крыма: «Крымская власть заигрывает с этим движением и использует его для борьбы с меджлисом. Они зарегистрировали их газету. Они имеют отделения во всех районах Крыма. Это опасная игра, которая может очень плохо закончиться».

В свою очередь, комментируя митинг в Симферополе, председатель Совета министров Крыма А. Могилев заявил, что организаторы этой акции будут привлечены к административной ответственности. «Если кто-то проводит митинг, несмотря на запрет, он за это понесет ответственность. Организаторы этого митинга будут привлечены к административной ответственности. Это однозначно, даже вопросов нет... Если там не нарушался общественный порядок, не нарушались нормы поведения, это не влияло на жизнь города, то просто будет составлен админпротокол, и они за это будут отвечать», – заявил А. Могилев.

При этом он подчеркнул, что запрет крымской организации «Хизб-ут-Тахрир» не является прерогативой власти Крыма. «Что касается «Хизб-ут-Тахрир», то эта структура имеет свои определенные требования, мы их изучим и примем решение. Принимать решение о запрете – это не прерогатива власти Крыма. Мы можем только инициировать этот вопрос, но еще этого не делали», – пояснил А. Могилев (<http://www.sobytiya.info/news/13/32122>, 06.06.2013).

Обращает на себя внимание, что около месяца назад в СМИ появились сведения о вербовке сторонниками «Хизб-ут-Тахрир» крымских татар для ведения боевых действий в Сирии на стороне антиправительственных группировок. Примечательно, что в день проведения митинга «Хизб-ут-Тахрир», вечером сайт Министерства образования и науки, молодежи и спорта Крыма подвергся хакерской атаке. На портале появились надпись «No God But Allah And Mohammad Peace Be Upon Him He is Messenger of Allah», что переводится как «Нет Бога, кроме Аллаха, и Мухаммед – пророк его». Надпись сопровождается арабской музыкой. Еще одно сообщение, оставленное хакерами, гласит: «Revolution Syria lingers despite noses tyrant». С английского эту фразу можно перевести как «Революция в Сирии удержится, несмотря на доносчиков тиранов». Ниже компьютерные взломщики разместили сирийский флаг и свой автограф, из которого следует, что сайт Минобразования Крыма взломала известная хакерская группировка Team omarXarmy.

На главной странице также размещены призывы «освободить Сирию, Палестину, Чечню, Ирак, Афганистан и Ливию». «U Will Hear Sounds of Our swords» – предупредили хакеры, что в переводе означает «Вы услышите звуки наших мечей» (<http://ews.mail.ru/politics/13413397/>, 07.06.2013).

Напомним, что ранее хакерская группировка Team omarXarmy взломала вебсайт Европейской полицейской академии (CEPOL), на главной странице которого разместила призыв «начать поиск ислама». Эти же хакеры атаковали официальный сайт израильского города Хайфа и потребовали «освободить Палестину».

В то же время, руководство крымско-татарского меджлиса выступает против участия крымских татар в сирийской гражданской войне. Заместитель муфтия Крыма А. Исмаилов также не поддерживает подобные действия (<http://komtv.org/8994-sirijskaya-oppoziciya-popolnilas-dobrovolcami-iz-krymskix-tatar/>, 17.04.2013).

Представители Духовного управления мусульман Крыма настороженно относятся к «Хизб-ут-Тахрир». Юрист ДУМК И. Каймакан, в частности, отмечал, что ее сторонники сознательно обостряют криминогенную ситуацию на полуострове. «Есть огромное количество преступлений, совершенных членами «Хизб-ут-Тахрир». В том числе тяжких преступлений, убийств, массовых избиений... Все это локализуется правоохранительными органами, но выводится в бытовую плоскость», – заявил он (<http://www.islamsng.com/ukr/news/6933>, 05.06.2013). Глава Рескомнаца автономии (комитета по делам межнациональных отношений) Р. Кенжалиев, напротив, заявил, что не видит в «Хизб-ут-Тахрир» угрозы для Украины.

Возникает вопрос к государственным чиновникам, причастным к ведению данных внутривитуполитических вопросов: удобно ли пока сидеть на лодке, что раскачивается?

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Права людини – це ті високі ідеали добра, гуманізму і справедливості, до яких прагне кожна цивілізована країна, у тому числі й Україна. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи у середу, 12 червня, парламентські слухання з порядком денним «Стан дотримання прав людини в Україні».

В. Рибак нагадав, що Україна як одна з держав-засновниць ООН брала участь у розробці Загальної декларації прав людини. «Впроваджуючи демократичні цінності, наша держава вступила до Ради Європи, а на цьому етапі активно реалізує політику інтеграції до європейського співтовариства, – сказав він і додав. – Україна є стороною більшості міжнародних угод

у сфері прав людини, які активно імплементуються у національне законодавство».

На переконання Голови парламенту, потрібно проаналізувати, як реалізуються права людини на практиці, як виконуються ухвалені закони. Саме з цією метою, зазначив він, і проводяться такі слухання – «не для звинувачень один одного, а для спільного виправлення ситуації, відверто називаючи проблеми, причини і шляхи їх вирішення».

В. Рибак наголосив, що жодна влада ніколи не досягне помітних результатів у сфері прав людини без участі громадянського суспільства, без засобів масової інформації, без спільних зусиль усіх інститутів суспільства. За словами керівника парламенту, народні депутати України, особливо ті, які регулярно здійснюють прийом громадян, знають реальну ситуацію з дотриманням прав людини. Так, у 2012 році, зазначив він, у зверненнях громадян до Парламенту було порушено майже 87 тис. питань, з них близько сорока відсотків стосуються дотримання законності та охорони правопорядку, реалізації прав і свобод громадян.

В. Рибак зазначив, що «широке представництво, яке присутнє нині в цьому залі, є запорукою того, що в ході парламентських слухань будуть визначені існуючі недоліки у цій сфері та спільно вироблені відповідні рекомендації».

У парламентських слуханнях беруть участь народні депутати України, представники уряду, Уповноважений з прав людини, голови Конституційного та Верховного Суду, Генеральної прокуратури, органів місцевого самоврядування, наукових установ і громадських організацій, міжнародних представництв, акредитованих в Україні, представники засобів масової інформації (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 12.06).

Голова Верховної Ради України В. Рибак, закриваючи парламентські слухання на тему: «Стан дотримання прав людини в Україні», констатував, що «позитивні зміни у царині прав людини відбуваються». «На цьому шляху маємо

здобутки, але ще більше роботи попереду», – сказав він, зауваживши, що проблема полягає у тому, що всім хочеться, аби зміни були більш динамічними.

В. Рибак зазначив, що у більшості виступів звучало бажання змінити ситуацію на краще, і заявив, що усі висловлені пропозиції будуть ретельно опрацьовані профільним комітетом і подані для затвердження у вигляді Рекомендацій парламентських слухань.

Підсумовуючи, Голова парламенту підкреслив, що реформування потребує судова система, а діяльність силових відомств та прокуратури повинна відбуватись у руслі правозахисної діяльності. За його словами, потрібно продовжити боротьбу з бідністю, безробіттям, для пересічного громадянина має бути доступною система охорони здоров'я, можливість ведення підприємницької діяльності на основі чесної конкуренції тощо. А для цього, наголосив В. Рибак, потрібно забезпечувати відкритість та прозорість діяльності органів виконавчої влади, а також участь громадськості у процесі формування та реалізації державної політики.

«Сьогоднішні ж слухання ще раз засвідчили, що ми єдині в своєму прагненні того, щоб у нашій українській державі права людини були належним чином захищені», – сказав Голова парламенту (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 12.06).

Голова Верховної Ради України В. Рибак у середу, 12 червня зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Грецької Республіки в Україні Г. Георгунтзосом.

Сторони обговорили ряд питань двосторонньої українсько-грецької співпраці, наголосивши на важливості активізації міжпарламентського та торгівельно-економічного співробітництва. Голова Верховної Ради подякував пану Послу, який завершує свою дипломатичну місію в Україні, за «самовіддану роботу в царині розбудови українсько-грецьких взаємин», зазначивши, що його «великий професійний досвід і талант дипломата сприяли розвитку політичного діалогу сторін,

економічної та гуманітарної співпраці протягом усієї його каденції в Україні». Голова Верховної Ради відзначив значну активізацію політичного діалогу між нашими державами протягом двох останніх років та висловив упевненість, що державний візит Президента Грецької Республіки Каролоса Папуліаса в Україну надасть потужного поштовху взаємовигідному співробітництву між країнами.

В. Рибак наголосив на важливості подальшої активізації парламентської складової двосторонніх взаємин, зокрема, взаємодії міжпарламентських груп дружби, що є необхідною складовою міжпарламентського співробітництва. «У нас є реальна потреба в обміні досвідом щодо модернізації виборчого законодавства, проведення конституційної реформи тощо, – сказав він і додав: Також перспективним напрямом міжпарламентського співробітництва є вивчення досвіду законодавчої роботи Греції, зокрема, у контексті відносин з ЄС».

«У цьому контексті ми готові надати необхідне сприяння для розширення взаємодії Верховної Ради України з представниками грецького парламентського комітету у справах Євросоюзу», – сказав В. Рибак і повідомив, що нині в українському парламенті триває процес створення депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Грецькою Республікою, на входження до якої подали заяви 17 народних депутатів України.

Серед важливих пріоритетів роботи Верховної Ради України В. Рибак назвав прискорення інституційних перетворень, що передбачає відновлення довіри громадян до фінансової сфери, оздоровлення банківської системи, забезпечення реформи аграрного сектору. В. Рибак відзначив, що в умовах складної фінансово-економічної ситуації в світі залишилась незмінною позитивна тенденція збільшення товарообігу між нашими країнами.

Своєю чергою, Г. Георгунтзос наголосив, що Греція завжди підтримувала Україну у її євроінтеграційних устремліннях, та висловив сподівання, що у листопаді поточного року буде укладено Угоду про асоціацію України з Європейським Союзом у Вільнюсі.

Керівник українського парламенту передав запрошення Голові Парламенту Грецької Республіки В. Меймаракісу відвідати Україну з офіційним візитом, який, на його переконання, має стати новим імпульсом для розвитку міжпарламентської взаємодії (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 12.06).

Голова Верховної Ради України В. Рибак у четвер, 13 червня, відвідає з робочою поїздкою Автономну Республіку Крим.

Відповідно до програми поїздки, В. Рибак візьме участь у засіданні ІХ Українського муніципального форуму Асоціації міст України та проведе зустріч з представниками органів місцевого самоврядування та керівництвом місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій.

Голова Верховної Ради також дасть прес-конференцію для місцевих засобів масової інформації.

Як повідомлялося раніше, Голова Верховної Ради України виступає за необхідність розробки перспективного плану законодавчої роботи з метою створення необхідної законодавчої бази для реалізації реформ, проголошених Президентом України В. Януковичем, та виконання зобов'язань нашої Держави перед Радою Європи.

Голова Верховної Ради має намір здійснити робочі поїздки до усіх регіонів, безпосередньо ознайомитися з місцевими проблемами та обговорити з органами місцевої влади шляхи їх вирішення (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 11.06).

Найвищою метою всієї системи управління державою має бути служіння інтересам людей. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, виступаючи перед учасниками «Дня діалогу представників органів місцевого самоврядування та центральних органів виконавчої влади», що відбувся у рамках засідання ІХ Українського муніципального форуму Асоціації міст України у Ялті.

Керівник парламенту запропонував учасникам зібрання «разом поміркувати про спільні плани та завдання на найближчу перспективу». За словами Голови Верховної Ради, «вони виразно окреслені у Щорічному Посланні Президента України до Верховної Ради», яке «ув'язує пріоритетні завдання загальнонаціонального, регіонального та місцевого значення, що вимагає чіткої та скоординованої роботи влади всіх рівнів – центральних та регіональних владних структур, органів місцевого самоврядування». «Фактично, Послання глави держави ставить завдання модернізувати всю систему владних інститутів, – наголосив він. – Отже, керівники органів місцевого самоврядування та виконавчої влади на місцях знайдуть у Посланні Президента чіткі орієнтири для своєї роботи у складному механізмі української влади, у тому числі в рамках міжрегіонального співробітництва».

В. Рибак також зазначив, що Президент України вважає головним очікуваним результатом успішного впровадження регіональної політики зростання добробуту, підвищення комфорту й безпеки життєдіяльності людини на всій території України незалежно від місця проживання.

В. Рибак повідомив, що його робочі візити до регіонів мають на меті сприяння об'єднанню зусиль представницької та виконавчої влади всіх рівнів (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 13.06).

Депутаты передали В. Рыбаку ряд вопросов, которые планируют обсудить с Президентом. Оппозиция настаивает исключительно на публичной встрече с Президентом В. Януковичем в присутствии представителей средств массовой информации. Об этом сообщил председатель фракции «Батьківщина» А. Яценюк во вторник, 11 июня, после совещания по этому поводу у председателя Верховной Рады, сообщает пресс-служба «Батьківщини».

«Если мы идем к Януковичу, то в следующий вторник (18 июня) он должен прийти в парламент и выступить с посланием. Оппозиция будет готова слушать Президента в

парламенте, если он будет готов прийти и слушать оппозицию», – подчеркнул он.

А. Яценюк отметил, что оппозиция настаивает на обсуждении с Президентом следующих вопросов: о финансово-экономическом коллапсе в Украине, коррупции в государстве, подписание соглашения об ассоциации с ЕС, освобождение Ю. Тимошенко, прекращения политических преследований оппозиции, попыток приватизации украинской газотранспортной системы, избирательного законодательства и деятельности ЦИК.

Как сообщалось ранее, лидер УДАРа В. Кличко заявил, что УДАР не пойдет на кулуарную и закрытую встречу с Президентом Украины В. Януковичем (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 12.06).

Депутати від Партії регіонів не планують цього тижня проводити позачергове засідання, однак необхідні для цього 150 підписів все ж зібрали. Про це заявив представник Президента України у Верховній Раді Ю. Мірошніченко.

Він відзначив, що зараз опозиція виставляє додаткові умови для зустрічі, однак можливість її проведення цього тижня зберігатиметься. «Якщо не можна буде працювати на наступному пленарному тижні, тоді будем ухвалювати рішення проводити засідання або разом з опозицією, або без неї», – сказав Ю. Мірошніченко, додавши, що проведення засідання поза межами сесійної зали «можливе, але не бажане».

Коментуючи саму можливість проведення позачергової сесії політик відзначив, що це питання поки що не розглядається, оскільки вона може бути проведена виключно після закриття поточної. Водночас він висловив надію, що парламент запрацює і заплановані законопроекти будуть ухвалені (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 12.06).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики

рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону «Про стимулювання розвитку регіонів» (щодо розвитку депресивних територій).

Члени комітету розглянули два законопроекти: народного депутата О. Єфремова (реєстр. № 2415) і Кабінету Міністрів (реєстр. № 2415-1).

Законопроектом, поданим урядом, пропонується: уточнити склад депресивних територій, серед яких окремою групою виділити населений пункт, на території якого з 1996 року були ліквідовані вугледобувні та вуглепереробні підприємства, але не були здійснені в повному обсязі заходи щодо вирішення соціально-економічних та екологічних питань, передбачені проектами ліквідації зазначених підприємств; уточнити порядок надання території статусу депресивної, визначивши, зокрема, що пропозиції щодо надання такого статусу розробляються і подаються Кабінетові Міністрів центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики; визначити, що Кабінет Міністрів визначає строк внесення проекту не програми, а концепції програми подолання депресивності території.

Члени комітету підтримали законопроект народного депутата О. Єфремова. На їхню думку, його прийняття забезпечить подальше розроблення програм подолання депресивності територій та виконання заходів державного стимулювання таких територій, сприятиме підвищенню рівня їх соціально-економічного розвитку, зменшенню міжрегіональних та внутрішньо регіональних диспропорцій та поліпшенню рівня життя населення таких територій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 12.06*).

Практику сімейного патронату та шляхи її законодавчого врегулювання було обговорено під час «круглого столу» у комітеті з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму.

Учасники заходу, зокрема, обговорили проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення

соціального захисту дітей та підтримки сімей, розроблений за ініціативи Міжнародної благодійної організації «Партнерство «Кожній дитині», яка створила для цього відповідну робочу групу. Документ, зокрема, містить визначення певних законодавчих термінів. Документом також передбачено впровадження законодавчої норми, відповідно до якої усі дії щодо дитини, яка опинилась у складних життєвих обставинах, мають спрямовуватися на захист прав та інтересів дитини, усунення ризиків і забезпечення безпечних умов її утримання та виховання в своїй сім'ї чи в умовах, максимально наближених до сімейних, надання їй та її батькам комплексу необхідних послуг та соціальної допомоги.

За підсумками обговорення учасники «круглого столу» вирішили запропонувати народним депутатам внести цей проект закону на розгляд Верховної Ради України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 12.06).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення відповідальності за правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку.

Законопроект (реєстр. № 2667) пропонується підвищити розмір штрафу за викидання сміття та інших предметів під час руху автомобільного транспортного засобу та електротранспорту, його зупинки або стоянки. Відповідні зміни передбачається внести до частини другої статті 119 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Проектом також передбачається посилити відповідальність за порушення правил охорони смуги відводу автомобільних шляхів, внести зміни до частини першої ст. 229, ст. 251, 255 та 276 Кодексу України про адміністративні правопорушення, уточнивши порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 119 та 141 Кодексу.

Члени комітету вважають, що посилення відповідальності за ці правопорушення сприятиме екологічному оздоровленню території України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 12.06*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Відбулась телефонна розмова Президента України Віктора Януковича з Президентом Республіки Польща Б. Коморовським.

Глави держав обговорили питання порядку денного 18-го Саміту глав держав Центральної Європи, який розпочався в Братиславі.

Під час розмови Президенти також обговорили широке коло питань розвитку українсько-польської співпраці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 12.06*).

Наявні в Україні запаси нафти й газу та збільшення їх видобутку є основою для виходу з енергетичної залежності, наголошує Президент України В. Янукович.

Президент переконаний у тому, що запаси нафти й газу в Україні та збільшення їх видобутку є фундаментом для виходу з енергетичної залежності. «Вони підлягають комерційній експлуатації і, що дуже важливо, вони створюють умови поступового виходу України від залежності і диверсифікації джерел постачання», – сказав глава держави на початку зустрічі з президентом компанії «Europe, Eurasia & Middle East Exploration & Production for Chevron Corp.» Дж. Джонсоном.

В. Янукович підкреслив, що останнім часом в Україні докладається чимало зусиль для розвитку нафтогазової галузі, нарощування видобування власних нафти і газу та розвитку співпраці з провідними міжнародними компаніями. «Мені приємно, що наше партнерство поступово набирає практичної ваги», – сказав глава держави.

У свою чергу, Дж. Джонсон подякував Президенту та уряду за розвиток ефективної співпраці у галузі видобутку енергоносіїв (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 12.06).

Відбулась телефонна розмова Президента України Віктора Януковича з Президентом Словацької Республіки І. Гашпаровичем.

Глава Української держави подякував Президенту Словацької Республіки за запрошення взяти участь у 18-му Саміті глав держав Центральної Європи у Братиславі. Глави держав обговорили питання порядку денного саміту. Сторони обговорили питання європейської інтеграції України. На переконання В. Януковича, якнайшвидше укладення Угоди про асоціацію є взаємним інтересом як України, так і Євросоюзу.

Під час розмови Глави держав відзначили традиційно високий рівень взаєморозуміння та конструктивний характер діалогу між Україною та Словацькою Республікою (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 12.06).

13 червня 2013 року відбудеться робочий візит Президента України Віктора Януковича до Словацької Республіки для участі у 18-му Саміті глав держав Центральної Європи. Про це повідомив глава Адміністрації Президента України С. Львовчкін.

Він зазначив, що під час візиту глава держави, зокрема, виступить на пленарному засіданні Саміту, який буде присвячений темі «Стратегія зростання для посткризового відновлення», де викладе бачення української сторони щодо пріоритетних напрямів співпраці країн регіону Центральної та Східної Європи, а також актуальних питань європейської інтеграції України.

Окрім участі у запланованих багатосторонніх заходах у рамках програми Саміту, Президент України В. Янукович проведе низку двосторонніх зустрічей з главами держав, які перебуватимуть у Братислав (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 12.06.***).

Україна розглядає головування в Організації з безпеки та співробітництва в Європі як реальну можливість зробити свій внесок у зміцнення безпеки і стабільності в регіоні, наголошує Президент України В. Янукович.

«У полі особливої уваги українського головування залишається сприяння врегулюванню конфліктів на просторі ОБСЄ. Одним із ключових питань є придністровське врегулювання», – сказав глава держави під час зустрічі з Генеральним секретарем ОБСЄ Л. Дзанньєром.

Президент подякував Л. Дзанньєру за участь у Конференції високого рівня «Зміцнення ролі ОБСЄ у боротьбі проти торгівлі людьми», яка відбувається в Києві. За словами Віктора Януковича, Україна спрямовує свої зусилля на зміцнення міжнародного співробітництва в питанні протидії торгівлі людьми. «Вважаю, що лише завдяки консолідованим зусиллям ми зможемо подолати цей злочин проти людської гідності і покласти край порушенням основоположних прав людини», – сказав він.

Говорячи про пріоритети українського головування в ОБСЄ, глава держави зазначив, що Україні вдалося посилити актуальність проблематики енергетичної безпеки, безпеки довкілля, а також сприяти розвитку міжнародного співробітництва у сфері енергоефективності.

«Сподіваюсь також, що в цьому році вдасться забезпечити процес вивезення запасів компоненту рідкого ракетного палива типу меланж з України. Ми зараз займаємось проблемою пошуку необхідного рухомого складу для вивезення цієї рідини», – сказав В. Янукович (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 11.06.***).

Під головуванням Президента України Віктора Януковича відбулось засідання комітету з економічних реформ. Тема засідання – стан виконання пріоритетних завдань модернізації соціальної сфери та соціальних ініціатив Президента України.

Як зазначив глава держави у вступному слові, на засіданні будуть розглянуті питання якості життя людей, соціальної та медичної сфери. «Соціальний вимір є пріоритетом державної політики України», – сказав В. Янукович.

Він наголосив, що за останні роки Україна досягла певних позитивних зрушень, але їх, на переконання Глави держави, поки що замало. «Нам ні в якому разі не можна зупинитись. Незважаючи на те, що вирує криза в світі, незважаючи на те, що вона суттєво зачепила Україну, але шлях, який ми обрали, він незмінний», – сказав Президент.

На засіданні комітету розглядалися питання про стан виконання завдань Національного плану дій на 2013 рік, зокрема, щодо реформування медичної сфери, стан реалізації соціальних ініціатив, впровадження нових інструментів стимулювання зайнятості, результати роботи інституту соціальних працівників. Також під час засідання обговорювались результати модернізації системи охорони здоров'я у пілотних та непілотних регіонах і впровадження проекту з відшкодування частини вартості ліків для хворих на гіпертонію (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).*** – 2013. – 11.06).

Уряд повинен активніше працювати над запуском 800 інвестиційних проектів з розвитку регіонів. На цьому Президент України В. Янукович наголосив під час засідання комітету з економічних реформ.

«Я звертаюся до всього економічного блоку і Першого віцепрем'єр-міністра – 800 проектів, які ви обіцяли до кінця першого півріччя, я хотів би побачити, як вони почнуть працювати. Ще у вас є час, небагато часу, але ще є», – сказав

В. Янукович. За словами глави держави, на узгодженні в Міністерстві юстиції зараз перебувають близько 60 інвестиційних проєктів.

«У відпустку ніхто не піде, поки не буде запущена ця система. М. Янович, і ви разом з ними», – зазначив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.06).

Державний фонд регіонального розвитку має запрацювати на повну потужність у 2014 році. На цьому Президент України В. Янукович наголосив під час засідання комітету з економічних реформ.

«Я хотів би, щоб ми цю двадцятирічну історію з цим фондом завершили перемогою, щоб він врешті-решт запрацював», – сказав глава держави.

«Щоб на практиці ми бачили, що кошти дійсно йдуть на розвиток регіонів», – підкреслив Президент.

На переконання Президента, для регіонів потрібно виділяти набагато більше коштів, щоб забезпечити нормальне, якісне життя людей.

«Коли у ЗМІ лунає критика, показують міністерства і відомства, апартаменти, а в лікарнях у нас санвузли не працюють, чи стелі валяться, чи балкони – така робота нікому не потрібна», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.06).

Президент України В. Янукович наполягає на необхідності якнайшвидшого запуску у країні єдиної інформаційно-аналітичної системи соціального захисту.

«Вона у нас створюється. Світовий банк надав на її створення понад 90 мільйонів доларів США кредиту», – сказав В. Янукович під час засідання комітету з економічних реформ.

Глава держави розкритикував роботу в цьому питанні. За його словами, вже розгорнута система на 700 відділень по всій

країні, встановлено чимало дорогого обладнання, частина якого вже потребує заміни. «Я не можу по-іншому реагувати на таку повільність у цьому питанні. Таке враження, що ми розтягуємо це на десятиліття. Ми витратили величезні гроші, тому нам обов'язково треба завершити цю роботу», – сказав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.06).

Президент України В. Янукович вимагає від уряду доопрацювати закон про заклади охорони здоров'я, який регулюватиме правові відносини в медичній сфері.

«Ми маємо, не гаючи часу, відпрацювати перехід від утримання лікарень, а точніше, віртуальних ліжко-місць, до оплати медичних послуг, запровадження договірних відносин, що потребує нового правового регулювання. Його ключовий елемент – закон про заклади охорони здоров'я, який визначить, як і ким надаватиметься якісна медична допомога, як фінансуватиметься, забезпечуватиметься якість лікування. Тому я чекаю від уряду, коли буде завершено цей документ», – сказав глава держави під час засідання комітету з економічних реформ (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.06).

Місія МВФ прибудет в Україну 28 июня 2013 г. Об этом сообщила первый заместитель главы Администрации Президента Украины И. Акимова.

«В конце этого месяца, 28 июня, приедет старое руководство миссии представлять новое руководство и вместе с нашим локальным региональным представителем МВФ посетит свои постоянные контактные точки – это Минфин, Минэкономразвития, НБУ, первого вице-премьера, премьер-министра», – сказала И. Акимова.

Она отметила также, что по предварительному графику с миссией МВФ должна провести встречу и она сама.

По словам И. Акимовой, «это будет плановый визит для знакомства с руководством и, естественно, что новый

руководитель миссии хочет своими глазами увидеть еще раз проговорить с представителями правительства те вопросы, по которым МВФ уже работает в течение полугода достаточно плотно, посмотреть на возможные изменения повестки дня, корректировку вопросов» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Прем'єр-міністр України М. Азаров на засіданні уряду 12 червня 2013 року доручив віце-прем'єр-міністру К. Грищенку разом з міністром освіти і науки Д. Табачником організувати постійний загальнодержавний моніторинг ходу ремонту, реконструкції і будівництва навчальних закладів.

Насамперед він доручив Міністерству освіти і науки та службам, які відповідають за контроль технічного та санітарного стану шкіл, провести поглиблену перевірку шкіл. Він додав, що потрібно зробити все можливе, щоб ремонт скрізь було зроблено якісно і вчасно: «До нового навчального року у нас не повинно залишитись жодної проблемної, а тим більше аварійної школи».

За словами Прем'єр-міністра, поточного року треба вирішити багато «відкладених» проблем: централізованого водопостачання шкіл; обладнання санвузлів у приміщенні, а не надворі; модернізації шкільних їдалень, щоб кожна без виключень відповідала сучасним санітарно-гігієнічним умовам; створення належних умов для диспансеризації школярів у навчальних закладах.

Прем'єр-міністр також нагадав, що запровадження нового державного стандарту навчання з поглибленим вивченням інформатики та іноземних мов ставить підвищені вимоги до технічного забезпечення шкіл, забезпечення підручниками і учбовими матеріалами, до кадрового забезпечення. «Школи повинні все це отримати вчасно і у повному обсязі», – наголосив М. Азаров.

Він повідомив, що наприкінці серпня Кабінет Міністрів традиційно заслухає підсумкову інформацію про готовність до навчального року і дасть оцінку тому, як виконано це

надважливе соціальне завдання (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.06).*

Украина намерена обеспечить национальной IT-индустрии одни из самых выгодных условий работы в Восточной Европе. Около года назад в Украине были разработаны и приняты законы о государственной поддержке развития индустрии программной продукции и об особенностях налогообложения субъектов индустрии программной продукции.

Премьер-министр Украины Н. Азаров уверен: освобождение от налога на добавленную стоимость и введение пятипроцентного налога на прибыль позволили нашим IT-компаниям сохранить свои позиции на мировом рынке программного обеспечения. «Однако мало отстоять свои позиции, нужен конкурентный толчок», – подчеркнул Премьер-министр.

Он сообщил, что правительство вместе с группой народных депутатов, которые активно включились в поиски стимулов для отрасли, нашли такую возможность специально для IT-отрасли в снижении ставок налогообложения доходов физических лиц и социальных взносов. В Верховной Раде зарегистрирован новый законопроект «О внесении изменений в Налоговый кодекс Украины относительно особенностей налогообложения субъектов индустрии программной продукции».

Н. Азаров подчеркнул, что бизнес в IT-отрасли базируется, прежде всего, на интеллектуальном ресурсе. Заработная плата – основная статья расходов: «Поэтому нагрузка социальных взносов именно для этой области является чрезмерной, заставляет искать схемы оптимизации налогообложения. Таким образом, бюджет и Пенсионный фонд не получают справедливую долю от работы отрасли».

«Отрасль получит возможность выполнять масштабные международные проекты «под ключ», а не работать на подряде у мировых грандов программного обеспечения. Каждый последующий год количество легальных рабочих мест будет увеличиваться на 35-40 %, а темпы роста отрасли достигнут 40-45 %», – сказал глава правительства.

Крім того, Н. Азаров поручил міністру освіти і науки, молоді та спорту виконати завдання по збільшенню державного замовлення на навчання фахівців ІТ-галузі в університетах, оскільки в 2015 році може знадобитися як мінімум 100 тисяч кваліфікованих фахівців (*Офіційний сайт Партії регіонів (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2013. – 12.06*).

Станом на 12 червня 2013 року Кабінет Міністрів вніс на розгляд Верховної Ради 207 законопроектів, з яких не розглядалося 123.

Серед першочергових і життєво важливих законопроектів, на які очікує суспільство – документи соціальної, бюджетної, економічної сфер, а також пакет документів щодо виконання плану дій для підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Однак, перманентне блокування Верховної Ради опозицією не дає можливості прийняти необхідні країні закони.

Зокрема, варто зазначити, що серед соціального блоку не прийнятим залишається законопроект, який передбачає підвищення розміру надбавки за догляд за дитиною-інвалідом з високим ступенем втрати здоров'я та потребує постійного стороннього нагляду. На таку допомогу чекають 15540 сімей, які виховують дітей з найважчими функціональними обмеженнями. Але допомоги немає, оскільки опозиційна частина народних обранців вище їх інтересів ставить власні політичні амбіції.

Крім того, через блокування роботи Верховної Ради не розглядався законопроект «Основні напрями бюджетної політики на 2014 рік», неприйняття якого гальмує увесь бюджетний процес 2014 року.

Серед поданих урядом до Парламенту законопроектів без розгляду залишаються і ті, що стосуються спрощення умов ведення бізнесу. урядові законопроекти з дерегуляції передбачають скорочення кількості документів дозвільного характеру, які мають отримувати оператори ринку харчових продуктів; вільний і безкоштовний доступ до інформації державних реєстрів, які містять дані про суб'єктів

господарювання; зміни до Податкового кодексу, які спрощують початок бізнесу і багато інших.

Серед документів, необхідних для виконання плану дій з підписання Угоди про асоціацію з ЄС, у Верховній Раді досі знаходяться законопроекти: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії дискримінації в Україні»; «Про внесення змін до деяких законів України щодо виконання судових рішень»; «Про внесення змін до статті 98 Конституції України (щодо повноважень Рахункової палати)»; «Про повторні вибори народних депутатів України до Верховної Ради України VII скликання в деяких одномандатних виборчих округах у зв'язку з неможливістю достовірного встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року».

Не розглянутими залишаються також документи щодо захисту прав інвесторів; вирішення проблем НАК «Нафтогаз України» і реструктуризації компанії відповідно до норм Європейської енергетичної хартії; заборону фінансових пірамід в Україні; посилення кримінальної відповідальності за незаконний видобуток корисних копалин та інші (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.06*).

Кабмін припинив введення біометричних паспортів. Кабмін вирішив повторно утвердити єдині образці бланків документів, що підтверджують особистість, підтверджують громадянство України або спеціальний статус.

Як повідомляється, Кабмін припинив дію свого постановлення від 13 березня № 185 «Деякі питання виконання закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, особистість або спеціальний статус»».

Міністерству внутрішніх справ з Міністерством фінансів запропоновано в триденний термін розробити та представити на затвердження єдині образці бланків документів.

Як відомо, постановленням № 185 затверджувалися єдині образці бланків біометричних документів, що підтверджують

личность, подтверждающих гражданство Украины или специальный статус.

Постановление также предусматривало изготовление, оформление и выдачу документов, образцы бланков которых утверждены этим постановлением, с применением средств Государственной информационной системы регистрационного учета физических лиц и их документирования, пишет издание. Тендер на производство биометрических документов в Украине выиграло предприятие EDAPS, входящее в консорциум «ЕДАПС» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 12.06).

Уряд пропонує внесення змін до статті 66 Земельного кодексу України. Відповідний законопроект було схвалено на засіданні Кабінету Міністрів 12 червня, передає УНН з посиланням ан КМУ.

Законопроект спрямовано на забезпечення стимулювання розвитку торфодобувної та буровугільної галузей України шляхом встановлення передумов щодо подальшого отримання суб'єктами господарювання земельних ділянок, необхідних для розробки покладів корисних копалин, у разі оформлення в установленому порядку прав користування надрами. Зокрема, це стосується видобутку відкритим способом бурого вугілля і торфу.

Очікується, що прийняття законопроекту дозволить стимулювати суб'єкти господарювання реалізовувати на території України довгострокові проекти. Водночас це дозволить залучати додаткові недержавні інвестиції у розвиток торфодобувної та буровугільної галузей. Також будуть нарощуватися обсяги промислового видобування торфу і бурого вугілля як альтернативних викопних енергоносіїв, особливо підприємствами з гострим дефіцитом виробничих потужностей. Окрім цього, ухвалення законопроекту дозволить поліпшити забезпечення сільських споживачів дешевими видами місцевих енергоносіїв (*Українські Національні Новин* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.06).

12 червня уряд на своєму засіданні прийняв розпорядження «Про схвалення проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Корея про звільнення від оформлення віз громадян, які користуються офіційними та службовими паспортами».

Укладення Угоди сприятиме лібералізації умов взаємних поїздок представників органів державної влади України та Кореї, а також надасть поштовху подальшому поглибленню українсько-корейських двосторонніх відносин (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 12.06.*)

13 червня, у рамках першої Міжнародної бізнес-конференції «ABC: Ukraine & Partners», перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов, а також міністр економічного розвитку І. Прасолов і міністр промислової політики М. Короленко представляють на розгляд світової бізнес-громадськості і міністрів країн Європи концепцію і перші підсумки «Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки».

С. Арбузов зазначив, що обговорення програми в рамках такого престижного форуму стане презентацією «сильної, прагматичної і відкритої урядової політики, націленої на модернізацію національної економіки».

Перший віце-прем'єр нагадав, що Державна програма активізації розвитку економіки повинна забезпечити виконання таких основних завдань:

– прискорення економічного зростання; початок модернізації реального сектору національної економіки та підвищення частки вироблених товарів з високою доданою вартістю;

– розвиток інфраструктури та модернізація житлово-комунального господарства.

Програма спрямована на підвищення конкурентоспроможності економіки та поліпшення інвестиційного клімату; підтримку базових галузей, які формують найбільший внесок

у ВВП: металургійне виробництво, агропромисловий комплекс, машинобудування, хімічна промисловість; забезпечення розвитку галузей, що є перспективними для малого та середнього бізнесу, зокрема легкої та деревообробної промисловості, сектору ІТ-технологій.

За словами С. Арбузова, на першому етапі реалізації Програми буде створено ряд фінансових інструментів, покликаних забезпечити реальний сектор економіки довгостроковими і дешевими кредитами, без яких неможливо оновлення основних фондів підприємств. Особливу увагу перший віцепрем'єр України звернув на те, що документ збалансований із реальними можливостями бюджету.

«У фінальному варіанті Програми залишилися тільки ті завдання та заходи, які можна забезпечити фінансовим ресурсом. Це – гарантія того, що прийнята Програма дійсно буде виконана» – заявив С. Арбузов.

Повідомляється, що конференція, яка проходить 13–14 червня, вже зібрала понад 2000 учасників. Серед них – представники міжнародних корпорацій і фінансових структур, українські та закордонні бізнесмени, політики, високопоставлені чиновники, дипломати представники наукових кіл, економічні експерти та журналісти (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.06; *Українські Національні Новин* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Почти 2 млн украинцев получили увеличенные размеры социальных выплат с начала 2013 года. Об этом заявила министр социальной политики Украины Н. Королевская во время заседания Комитета экономических реформ при Президенте Украины. По ее словам, с целью реализации Социальных инициатив Президента 2012 года, Минсоцполитики выплачивает увеличенные размеры ряда социальных выплат. «Обеспечивается выплата увеличенных в 10 раз размеров ежемесячного пособия лицам, осуществляющим уход за инвалидами I и II групп вследствие психического заболевания. Разовая денежная помощь к 5 мая ветеранам войны в этом году была

увеличена на 10 % по сравнению с 2012 годом», – отметила Наталия Королевская. В целом, увеличенные социальные выплаты получили почти 2 миллиона украинцев.

Вместе с тем, министр подчеркнула, что темпы роста заработной платы должны быть выше, чем рост социальных выплат.

«Увеличение расходов на различные социальные пособия и пенсионные выплаты должно осуществляться в условиях опережающих темпов роста заработной платы. Ведь именно от заработной платы во многом зависят доходы сводного бюджета и бюджета Пенсионного фонда», – отметила Н. Королевская.

Кроме того, Министерство социальной политики предложило Министерству финансов и Верховной Раде Украины увеличить размеры ряда социальных выплат.

«В частности, на выполнение Социальных инициатив Президента Украины в Минфин и парламент уже поданы предложения относительно увеличения размеров государственной социальной помощи детям из малообеспеченных семей в среднем почти на 35 % (на 763 грн.), надбавки на уход за ребенком-инвалидом с исключительно высокой степенью потери здоровья я на 25 % (на 243 и на 303 грн.) и социальной помощи на детей-сирот и детей, лишенных родительской опеки, имеющих инвалидность, более чем вдвое (на 894 грн.)», – заявила она (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Віце-прем'єр-міністр О. Вілкул повідомив, що під час підготовки до нового опалювального сезону в містах буде капітально відремонтовано понад 6 млн кв. м доріг комунальної власності. Наразі вже відремонтовано 1 млн кв. метрів. «Роботи повинні бути закінчені до 1 жовтня, до погіршення погодних умов», – сказав він.

Всього на дороги комунальної власності у поточному році передбачено 2 млрд 390 млн грн. Це дозволить провести капітальний та поточний ремонт на 18 тисячах об'єктів. У регіони вже перераховано 743 млн грн (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.06).

Міністр закордонних справ України Л. Кожара провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Республіки Молдова Ю. Лянке.

Співрозмовники обмінялися думками щодо першочергових питань двостороннього співробітництва, наголосили на необхідності активізації зусиль з метою вирішення низки актуальних питань, що знаходяться на порядку денному українсько-молдовських відносин.

Окрема увага була приділена взаємодії двох країн у євроінтеграційній сфері, зокрема підготовці до Саміту «Східного партнерства», що має відбутися у листопаді у Вільнюсі. У контексті Головування України в ОБСЄ у 2013 р., Л. Кожара та Ю. Лянке висловили задоволення результатами чергового раунду переговорів у форматі «5+2», що відбувся 23–24 травня ц.р. в Одесі та домовилися вжити додаткових кроків з метою активізації процесу придністровського врегулювання. Глава вітчизняного МЗС побажав новопризначеному Прем'єр-міністру Ю. Лянке успіхів на високій посаді, а також нових здобутків на благо українсько-молдовського партнерства (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 12.06.*)

За підтримки Держінформнауки створюється новий портал управління знаннями «Ми розвиваємо електронне урядування».

У вересні 2011 року уряд України приєднався до Ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» з метою підвищення рівня відкритості та прозорості діяльності державних органів, підтримки залучення інститутів громадянського суспільства до формування державної політики, впровадження високих стандартів професійної чесності в державному управлінні. Національним центром електронного урядування України за підтримки Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, Державного підприємства «Державний центр інформаційних ресурсів України» та Програми

розвитку ООН в Україні створено офіційний веб-сайт про реалізацію Ініціативи.

В Україні давно назріла потреба задокументувати кращі практики у сфері е-врядування і жодного консолідованого ресурсу, який би акумулював інформацію з цієї теми, не було. Тому створення порталу знань стало одним із завдань у рамках реалізації Плану дій та заходів Ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд». Виконання даного завдання підтримала Програма розвитку ООН в Україні.

Метою роботи порталу є створення професійної соціальної мережі для допомоги практикам у сфері е-врядування обмінюватися досвідом, кращими практиками, уроками, засвоєними у ході впровадження інноваційних практик урядування як основи для впровадження е-урядування і кращих практик на місцевому рівні.

Портал стане платформою для спілкування з громадянами, в процесі якого думки громадян щодо запропонованих напрямків політики будуть критерієм для підтримки цих практик. Планується, що Портал також забезпечуватиме накопичення та систематизацію кращих практик та технологій е-врядування через створення «Депозитарію кращих практик», ефективний пошук інформації за контекстом, галуззю, регіоном, ключовими словами. Фахівці отримують можливість брати участь у роботі спільнот практиків, публікувати документи, аудіо- та відеоматеріали та навчатися дистанційно.

Основними групами користувачів стануть державні службовці, депутати місцевих рад, посадові особи органів місцевого самоврядування, навчальні заклади, ЗМІ, громади, українські та міжнародні експерти (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 12.06.*)

ПОЛІТИКА

Партия «Гражданская позиция» не войдет в состав объединенной оппозиции. Об этом заявил в Ивано-Франковске лидер партии А. Гриценко.

По его словам, этот вопрос обсуждался на заседании совета «Гражданской позиции», и «никто не выразил такого желания, это первое, и второе – откровенно скажу: нас никто туда не приглашал». Он также добавил, что «не были даже приглашены Катеринчук или Кириленко, с которым перед парламентскими выборами было заключено соглашение, представленное публично, что они войдут».

В то же время политик отметил, что считает «Батьківщину» сейчас наибольшей оппозиционной партией, способной влиять на власть (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 12.06).

Партія «За Україну!» не братиме участі у злитті в єдину партію «Батьківщина». Про це у своєму блозі на «Українській правді» повідомив лідер партії В. Кириленко. За його словами, «За Україну!» запрошувалася до участі у спільному з'їзді «Батьківщини» та «Фронту Змін».

«Ми не беремо участі у злитті партій із міркувань ідеологічного характеру: позиція національної демократії завжди була правіше від «Батьківщини», а «За Україну!» є партією національно-демократичного спрямування», – написав він.

За його словами, партія збирається і надалі лишитися у команді об'єднаної опозиції «Батьківщина» і як «партія-співзасновник об'єднаної опозиції, і як політики, що ведуть спільну боротьбу із режимом Януковича».

В. Кириленко також заявив, що «За Україну!» не уповноважувала нікого, а особливо А. Гриценка, робити заяви від їхнього імені. «... Це некоректно і тільки шкодить справі», – написав В. Кириленко. «Ми бажаємо успіху «Фронту Змін» і «Батьківщині» у проведенні спільного з'їзду і справі створення спільної партії», – підсумував політик.

Як відомо, раніше А. Гриценко заявив, що ні партію Катеринчука, ні партію Кириленка не було запрошено до об'єднання. Він також повідомив, що його партія не увійде до складу «Батьківщини» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 12.06).

12 червня відбудеться засідання Київського міського бюро партії «Батьківщина», на якому буде ухвалено єдину позицію київських делегатів щодо голосування на партійному з'їзді, запланованому на 15 червня. Про це УНН повідомили у міській партійній організації «Батьківщини». При цьому співрозмовник агентства зазначив, що остаточне рішення «Батьківщини» щодо об'єднання з «Фронтом змін» буде ухвалюватися у п'ятницю, 14 червня.

Нагадаємо, раніше член фракції «Батьківщина» О. Турчинов прогнозував проведення з'їзду 10–16 червня. Він висловив надію, що на з'їзді буде ухвалено рішення про об'єднання в рамках партії «Батьківщина» партії «Реформи й порядок», партії «Фронт змін» і інших політичних діячів, які відстоюють необхідність єдності опозиційних сил.

Як повідомляв раніше «Комерсант-Україна», з'їзд партії «Фронт змін» відбудеться також у п'ятницю, 14 червня. Проте, чи буде на порядку денному питання про ліквідацію партії, невідомо. Водночас, народний депутат В. Бондаренко («Батьківщина») повідомив, що ПРП проведе свій з'їзд за кілька годин до початку з'їзду партії «Батьківщина». Делегатам буде запропоновано проголосувати за ліквідацію політичної сили. «Члени партії «Реформи і порядок» (ПРП) напишуть заяви про вступ до партії «Батьківщина». На об'єднувачому з'їзді народні депутати-члени ПРП увійдуть до політради «Батьківщини», а С. Соболєв може бути обраний у вищий керівний орган «Батьківщини». Імовірно цей орган буде називатися секретаріатом політради, і до нього увійдуть лідери партій», – В. заявив Бондаренко.

Нагадаємо, про те, що партії «Реформи і порядок» і «Фронт змін» приймуть рішення про саморозпуск напередодні об'єднувачого з'їзду з партією «Батьківщина», який пройде 15 червня 2013 року, заявив народний депутат фракції «Батьківщина» один із засновників ПРП С.Соболєв.

Урочистий об'єднувачий з'їзд «Батьківщини» відбудеться у суботу, 15 червня 2013 р. На ньому очікується об'єднання в лавах «Батьківщини» партії «Реформи і порядок», «Фронту змін» та інших активних політичних діячів

(Українські Національні Новин (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Як стало відомо УНН з власних джерел у Об'єднаній опозиції, голова житомирської партійної організації ВО «Батьківщина», народний депутат України С. Пашинський ініціював виключення М. Томенка та Ю. Одарченка з партії.

Підставою для такої ініціативи стало те, що зазначені народні депутати направили до Ю.Тимошенко листа, в якому виступили проти об'єднання ВО «Батьківщина» і «Фронту Змін» в одну політичну структуру.

Для підтримки ініціативи щодо виключення М. Томенка та Ю. Одарченка з партії Житомирська обласна організація ВО «Батьківщина» направила відповідні листи до інших обласних організацій партії.

На думку першого заступника голови фракції «Батьківщина» С. Соболева, одразу після об'єднаного з'їзду декілька народних депутатів покинуть лави «Батьківщини» *(Українські Національні Новин (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.06).*

Опозиційна акція «Вставай, Україно!» не виправдала сподівань її організаторів.

Таку думку на прес-конференції в Івано-Франківську висловив голова партії «Громадянська позиція» народний депутат України А. Гриценко, відповідаючи на запитання кореспондента УКРІНФОРМУ щодо його оцінки ефективності акції «Вставай, Україно!».

«Одноканальне спілкування з людьми не дає того результату, на який розраховували організатори. Акція має бути більшою. Бажано, щоб і ефективність від них була вищою», – сказав політик.

На його думку, подібні віче потрібно перенести з обласних центрів в менші українські містечка, змінити формат спілкування і не боятись гострих запитань та прямого діалогу з людьми. В іншому випадку, каже А. Гриценко, люди будуть

залишатись після розмови з опозицією пригніченими. Так, як це було в Києві 18 травня.

«Ті, хто прийшов за партійною рознарядкою, залишили акцію через 15 хвилин. Ті, хто приїхав здалеку, мали інші очікування. Всі залишились пригніченими. Їх не надихнули енергетикою, як це було у 2004 році», – зауважив А. Гриценко (*Українформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 12.06).

Прохождение радикальной националистической партии «Свобода» в Верховную Раду – угроза для демократии на Украине и ее движению в Евросоюз.

Об этом на пресс-конференции в Киеве заявили участники форума, проходящего в рамках международной инициативы «Пост-глобализация» и посвященного кризису в Европе в эпоху после неолиберализма, – один из основателей АТТАС France К. Агитон (Christophe Aguiton) и директор Института Глобализации и социальных движений Б. Кагарлицкий.

«Присутствие в украинском парламенте крайне правой организации «Свобода» – это своего рода вызов ценностям европейской демократии, и это действительно очень серьезная угроза как для самой Украины, так и для процесса интеграции. Проблема в том, что если западноевропейские правые партии стараются соблюдать некие приличия и всячески отмежовываются от нацистов, от фашистов, от пособников нацизма во время Второй Мировой войны, то здесь мы имеем несколько иную картину – мы видим, что украинские ультраправые готовы себя отождествлять с теми людьми, которые участвовали в геноциде во время Второй Мировой войны, и это, конечно, находится в прямом противоречии с правилами Европейского Союза да и вообще с правилами цивилизованного общества», – отметил Б. Кагарлицкий. «В данном случае с Кристофом Агитоном мы едины в том, что подобного рода ситуации абсолютно нетерпима в современном демократическом обществе», – резюмировал он. «В европейских странах есть такие партии, которые сильно напоминают фашистские партии Германии и Италии, это Австрия и Греция. Европейский Союз

очень внимательно за этим следит и делает замечания тем странам, в которых в парламент проходят националистические партии, делает им очень серьёзные, жёсткие предупреждения... Думаю, что такое предупреждение будет сделано и Украине», – подчеркнул Кристоф Агитон (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 12.06).

Нинішня влада фактично самоусунулася від вирішення проблем війнів-афганців. Про це під час вручення ключів від автомобілів ветеранам війни в Афганістані, заявив лідер «УДАРу» В. Кличко. Він зазначив, що депутати від УДАРу вирішили кошти, які виділяють їм на оздоровлення, спрямувати на потреби тих людей, яким це гостро необхідно. Крім того, зазначив він, до ініціативи «УДАРу» долучаються і депутати інших фракцій.

Депутати вручили в Києві, біля пам'ятника афганцям, сім з дванадцяти придбаних авто. Ще п'ять автомобілів афганці отримують в містах, де живуть (*Сайт партії УДАР* (<http://klichko.org/ua>). – 2013. – 12.06).

«Киевские выборы должны быть проведены как можно быстрее. КПУ всегда придерживалась принципиальной позиции, что отсутствие законной власти в столице порождает неуправляемость и коррупцию. И подтверждали мы свою позицию не пустословием, а реальными голосованиями за проведение внеочередных выборов», – отметил лидер КПУ П. Симоненко.

«Сегодня демократы заявляют о том, что выборы в Киеве нужно отсрочить до сентября, а то и до октября, – продолжил он. – Хочется у них спросить: почему же ничто не мешает «оппозиционерам» участвовать в выборах, которые проходят сегодня и в ближайший месяц в других городах? Почему, например, они не хотят перенести выборы в Севастополе, Мелитополе, Николаеве?» Коммунисты, в отличие от других парламентских партий, не ставят необходимость проведения

выборов в Киеве в зависимость от каких-то своих политических интересов и с самого начала поддерживали проведение внеочередных выборов киевского городского головы, но оппозиция, своей странной недисциплинированностью срывала все попытки назначить выборы.

Коммунисты это понимали и всегда подчеркивали, что действия оппозиции – вовсе не борьба за скорейшее проведение выборов в Киеве, а имитация, призванная показать киевлянам, что именно оппозиция борется за их интересы (*Компартія України (www.kpu.ua). – 2013. – 12.06*).

Под руководством председателя Антифашистского комитета Украины Г. Буйко состоялось очередное заседание Президиума АФКУ.

В ходе заседания члены президиума по предложению Г. Буйко приняли важное решение о проведении 21 июня Антифашистского конгресса интеллигенции Украины в Киеве. В ходе обсуждения была предварительно определена основная тематика выступлений: становление неонацизма на Украине, уже ставшего в повестку дня в политической жизни страны, и необходимость активного противостояния его проявлениям, международные корни неонацизма, антикоммунизм, ксенофобия и оголтелый шовинизм как основа их чуждененавистнической идеологии, назревшая необходимость правовой оценки украинского коллаборационизма в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 годов и в послевоенный период, необходимость разоблачения роли заграничных спецслужб в подготовке руководящих кадров нынешних неонацистских организаций.

Участники заседания запланировали подготовить итоговые документы конгресса с обращениями к народу Украины, высшим органам власти Украины, к мировой общественности с призывом не допустить дальнейшего расползания неонацизма на Украине, поддержать антифашистские силы Украины в их противостоянии неонацизму (*Компартія України (www.kpu.ua). – 2013. – 12.06*).

Влітку в Україні масових протестів не очікується – відпустки чекають на тих, хто може їх очолити, та на можливих учасників акцій. До того ж, людям необхідно представити концепцію змін, якої сьогодні у ймовірних організаторів немає.

Про це директор фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» І. Бекешкіна сказала на прес-конференції в Укрінформі.

«Спрогнозувати, що буде восени – для цього треба прогнозувати події, а ми не знаємо, які будуть події», – сказала вона далі. На думку соціолога, масові виступи можливі, «коли буде втома маси населення від влади». Водночас вона зазначила, що зараз такої серйозної втоми не бачить.

«Все-таки населення Сходу і Півдня вважає цю владу своєю – незважаючи на все, що відбувається – там мінімальні показники виступів, особливо з якимись політичними речами», – пояснила вона.

Бекешкіна наголосила на прямому зв'язку між станом економіки і температурою протестних настроїв, але при цьому зазначила, що «треба багато чинників, аби протестні настрої переросли в протести». Головне ж, на її думку, «люди повинні бачити, а що буде внаслідок цього протесту конкретно».

За даними дослідження, проведеного в Україні у травні 2013 року фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» разом із соціологічною службою Центру Разумкова, 25,5 % українців вважають, що найближчим часом в їхньому селі або місті можуть відбутися масові протестні виступи в разі погіршення життя або заради своїх прав і свобод. Водночас 39 % вважають, що це малоімовірно, а 26 % впевнені, що найближчим часом таких виступів не буде. Найбільше очікують масових виступів у Центральному регіоні (35 %), і значно менше – у Південному (17 %) та Східному (17 %), регіонах (*Укрінформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 12.06).

Работники Киевского хлебокомбината № 12 требуют от Кабинета Министров не допустить закрытия пред-

прияття и сохраниць за ними рабочие места на время реконструкции.

Об этом заявили в разговоре с корреспондентом Укринформа представители предприятия, которые пикетируют Кабинет Министров. «Мы против закрытия нашего предприятия и увольнения 426 работников. Мы передали требования правительству, где просим сохранить наши рабочие места и отменить приказ о сокращении рабочих», – подчеркнула представительница хлебокомбината № 12, одна из объявивших голодовку, Елена Романец.

По ее словам, идет речь о закрытии с 19 июля на реконструкцию хлебобулочного цеха и сокращении 426 работников. Сохранить рабочие места для них руководство отказывается, ссылаясь на то, что после реконструкции останутся только 2 линии, где будут работать несколько человек. В требованиях к правительству, в частности, идет речь и о необходимости расследования фактов «умышленного доведения до банкротства» ПАО «Киевхлеб», в том числе и хлебокомбината № 12; законодательного урегулирования рынка производства и сбыта социальных сортов хлеба с целью недопущения недобропорядочной конкуренции; возвращения ПАО «Киевхлеб» в коммунальную собственность г.Киева.

Требования работников, по словам пикетчиков, переданы представителю Секретариата КМУ и народным депутатам (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 12.06).

Директор Департаменту промисловості та розвитку підприємництва Л. Денисюк зустрілася з працівниками «Хлібокомбінату № 12» ПАТ «Київхліб», які мітингували біля Кабінету Міністрів України та розпочали безстрокову акцію голодування. Звертаючись до присутніх, вона наголосила, що київська влада підтримує власного столичного виробника та не допустить масового звільнення членів трудового колективу товариства.

«Ми скликаємо термінову робочу нараду з цього приводу, до участі у якій запрошуємо як власників, так і працівників

ПАТ «Київхліб», аби разом досягти конкретних домовленостей», – сказала Л. Денисюк.

Нагадаємо, що міська адміністрація вже проводила спільно з депутатами Київради дві зустрічі з питань вирішення конфлікту між працівниками та власниками товариства. За результатом цих зустрічей було направлено лист до Київської міської ради з проханням ініціювати створення спеціальної комісії з перевірки роботи підприємства і його приватизації із залученням представників усіх депутатських фракцій та груп (*Офіційний сайт Київської міської державної адміністрації* (<http://kievcity.gov.ua/news/8175.html>). – 2013. – 12.06).

ЕКОНОМІКА

Национальный банк Украины намерен и в дальнейшем осуществлять политику, направленную на дедолларизацию экономических отношений в стране и повышение доверия к национальной валюте. Об этом заявил глава НБУ И. Соркин.

По его словам, в Украине наблюдается рост объема банковских вкладов в гривне и резкое снижение спроса на иностранную валюту, что свидетельствует о повышении уровня доверия украинцев к национальной денежной единице.

«Улучшились рыночные ожидания. Об этом говорит статистика, которая свидетельствует, что вклады физических лиц увеличиваются исключительно за счет гривневых депозитов. Только за май вклады физических лиц увеличилась на 3,1 миллиарда гривен. С начала года сумма вкладов в гривне возросла на 33 миллиарда гривен», – сказал глава НБУ.

Он также отметил, что вследствие интенсивного притока гривны на банковские вклады финансовым учреждениям удалось снизить ставки по кредитам в национальной валюте с 17,6 % в конце прошлого года до 15,6 %.

Кроме того, И. Соркин добавил, что решение о снижении учетной ставки до 7 % будет стимулировать дальнейшее снижение стоимости ресурсов, увеличение объемов кредитова-

ния, что, вместе с другими мерами Нацбанка и правительства, повысит экономическую активность в государстве и будет способствовать стабильности банковской системы.

Напомним, в январе-мае текущего года был зафиксирован прирост объема депозитов на 6,7 %. При этом вклады в национальной валюте выросли на 12,8 %, а объем средств в иностранной валюте уменьшился на 0,6 %. Как следствие, банки смогли увеличить объемы кредитования реального сектора экономики на 1,8 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.06).

На начало мая 2013 г. объем портфеля кредитов строительных предприятий составил 46,07 млрд грн, что на 2,7 % превышает объем соответствующего портфеля на начало апреля 2013 года и на 4,8 % – на начало мая 2012 года. Доля таких кредитов в структуре корпоративного кредитного портфеля за последний год выросла с 7,1 % до 7,5 %. Объем новых кредитов предоставленных строительным предприятиям в апреле 2013 составил 3,9 млрд грн против 2,3 млрд грн в марте (+ 69,6 %). Об этом сообщает Независимая ассоциация банков Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.06).

Налоговые поступления от туризма в прошлом году составили около 1,5 млрд гривен, что на 19,5 % больше, чем в прошлом году. Об этом сообщает глава Государственного агентства по туризму та курортам Е. Шаповалова.

По ее словам, существенно выросли налоговые поступления в бюджеты всех уровней от деятельности гостиниц, санаторно-курортных учреждений, туроператоров и турагентств.

Также было уплачено 38,4 млн грн туристического сбора, что на 38,3 % больше, чем в 2011 году. Объем услуг, предоставленных нашими туроператорами, в 2012 году по сравнению с 2011 годом вырос на 21 % и составил 11,82 млрд грн.

Вместе с тем, Е. Шаповалова сообщила, что поток туристов в Крым в этом году на 28 % больше, чем в прошлом.

При этом, с ее слов, в этом году ожидается еще большего увеличения потока туристов в Крыму: «Украина вошла в топ-рейтинги привлекательных туристических направлений мира. Портал Trip advizer поставил Киев на первое место в Европе, на третье в мире на 2012, на 2013 год National Geographic. Это дает Крыму первое место среди 20 мест, которые нужно посетить» (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 12.06).

Максимальная сумма, которую государство может получить от запланированной продажи госпакетов акций семи облэнерго, а также «Донбассэнерго», составляет 2 млрд грн. Об этом сообщил руководитель аналитического департамента инвестиционной компании Concorde Capital А. Парасий. По его оценке, общая рыночная капитализация планируемых к приватизации акций энергокомпаний составляет менее 1 млрд грн.

Тем не менее, по мнению А. Парасия, план Фонда государственного имущества Украины получить 4 млрд грн от приватизации этих объектов может быть осуществим, если должным образом будет подготовлена продажа «Донбассэнерго». В частности, по словам эксперта, высокую стоимость «Донбассэнерго» можно обеспечить, если НКРЭ утвердит частичное (60-80 %) возмещение затрат компании на реализацию недавно утверждённых инвестиционных проектов на Славянской ТЭС (общей стоимостью в 9,3 млрд грн) за счёт надбавки к тарифу.

Напомним, ФГИУ до конца 2013 г. планирует провести приватизационные конкурсы по продаже 46 % акций «Черкасы-облэнерго», 50,9 % «Тернопольоблэнерго», 60,25 % «Запорожьеоблэнерго», 60,001 % «Харьковоблэнерго», 65 % «Николаевоблэнерго», 65,009 % «Хмельницкоблэнерго» и 75 % «Волыньоблэнерго».

Фонд госимущества в августе выставит на продажу 60,7 % акций «Донбассэнерго» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 12.06).

Украина приступила к уборке урожая. Ранние зерновые и зернобобовые начали первыми собирать в Одесской области и Крыму. Об этом сообщает пресс-служба Министерства аграрной политики и продовольствия.

Так, сельхозпроизводители Одесской области соберут ранние культуры и рапс с площади 1,09 млн га. Что касается валового сбора зерна, то в Одесской планируют получить не менее 3,5 млн т зерна. А в Крыму подлежит сбору 422 тыс. га ранних зерновых культур.

Министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк сообщил, что аграрии Одесской обл. соберут пшеницу с – 491,4 тыс. га, ячмень – 438,8 тыс. га, горох – 42 тыс. га, овес – 8,7 тыс. га, рожь – 1,5 тыс., рапс – 103 тыс. га. В жатве примут участие 3 тыс. 633 комбайна из области и около 1000 из других регионов.

Ранее Минагрополитики сообщало, что в этом году аграрии приступили к уборке раньше, чем в прошлом. Чтобы уменьшить потери зерна сельхозпроизводителям необходимо в течение 12–14 дней собрать ранние зерновые и зернобобовые культуры. Сейчас для соблюдения оптимальных сроков, аграрии всех областей имеют достаточно ресурсов, в частности техники.

В этом году аграрии провели сев на площадях, превышающих прошлогодние. Посевная площадь под урожай 2013 г. составила 27,6 млн га, что на 0,4 % больше, чем в 2012 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 12.06).

Независимая ассоциация украинских банков выступает за дальнейшее снижение максимальной суммы наличных расчетов. Об этом говорится в сообщении НАБУ.

«Независимая ассоциация банков Украины (НАБУ) поддерживает решение Национального банка Украины об ограниче-

нии наличных расчетов на сумму более 150 тыс. гривен, но продолжает настаивать на снижении этой суммы», – говорится в нем. В то же время в ассоциации отмечают, что введение таких ограничений не только позитивно скажется на экономической ситуации в стране, но и будет способствовать повышению финансовой грамотности населения.

«Позиция НАБУ относительно ограничения расчета наличными неизменна – сумму 150 тыс. целесообразно снизить. Безусловно, введение Национальным банком нормы безналичной формы расчетов является своевременным и финансово актуальным. Так как расходы как коммерческих банков, так и Национального банка на перевозку, сортировку и обработку наличных денег требуют значительных расходов», – цитирует пресс-служба НАБУ слова члена комитета НАБУ по вопросам банковской инфраструктуры и платежных систем, начальника департамента по работе с наличными средствами центра логистики Укрсоцбанка Т. Костюченко.

Она не уточнила, до какой именно суммы банкиры хотели бы снизить предельную планку для наличных расчетов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Коллектив сумского хлебокомбината в лице профсоюза комбината обратился с открытым письмом к мэру города Сумы Г. Минаеву с предложением 12 июня 2013 провести рабочую встречу с администрацией и коллективом завода на территории предприятия.

Напомним, что 11.06.13 в информационном агентстве «Интерфакс-Украина» в Киеве состоялась пресс-конференция представителей хлебозавода, в ходе которой заводчане обвинили городскую власть в давлении на предприятие и препятствовании ведению предпринимательской деятельности. Как известно, в ночь на 7 июня в г. Сумы одновременно сгорело три киоска, в которых продавали хлебобулочные изделия торговой марки «Сумська паляниця». Заводчане говорят, инциденту предшествовал затяжной конфликт с мэром города. Коллектив хлебозавода подозревает, что такими методами их

пытаются выжить с рынка. Чтобы не допустить этого, сумчане подготовили открытые письма к Президенту, Премьер-министру и генеральному прокурору страны, а также в областную администрацию с просьбой вмешаться в ситуацию и защитить их предприятие. Вскоре после пресс-конференции на сайте сумского городского муниципалитета появилось сообщение о том, что на 12 июня назначено совещание по вопросам размещения временных сооружений для осуществления предпринимательской деятельности, на которую приглашена администрация хлебозавода.

По мнению заводчан совещание предполагает проведение работы за закрытыми дверями, а ситуация приобрела общественный резонанс, и поэтому эффективнее будет провести встречу на предприятии.

«Учитывая то, что ситуации с точками продаж продукции ТМ «Сумська паляниця» и дальнейшее развитие нашего производства вызывает большое беспокойство работников, а это около 700 человек и их семей, предлагаем во избежание недоразумений и домыслов построить обсуждение наших вопросов публично – в конструктивной и прозрачной для коллектива площади», – говорится в открытом письме заводчан. В письме также указано, что работники надеются, что их предложение будет принято городским головой (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 12.06).

Киевский апелляционный административный суд 6 июня утвердил решение о выплате компанией «Дарниця» наложенного Государственной инспекцией по вопросам защиты прав потребителей штрафа в размере 16 млн грн за недобросовестную рекламу.

Недовольство Госпотребинспекции вызвал 30-секундный рекламный ролик препарата Мирамистин снятый студией Gulliverfilm. «В рекламном ролике использовалось словосочетание Действует даже на вирус иммунодефицита человека,» – объясняет А. Бузинной, юрист юридической компании Правова допомога, который представлял интересы ведомства

в суде. По его словам, реклама возмутила Ассоциацию ЛЖВ (Сеть людей, живущих с ВИЧ), которая и обратилась за проведением экспертизы рекламного видео в Совет защиты прав и безопасности пациентов. Выводы совета были направлены в Госпотребинспекцию.

А. Бузинной подчеркивает, что претензии выдвигались не к характеристикам препарата как такового, а исключительно к формату рекламы, которая вводила зрителей в заблуждение, а также нарушала ряд требований законодательства о рекламе.

Размер штрафа является рекордным для украинских фармкомпаний. Для «Дарницы» такие санкции являются весьма чувствительными, ведь ее прибыль по итогам прошлого года составила 97 млн грн (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 12.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Стоимость внешних займов для Украины вчера подорожала до максимума с июля прошлого года. Если рост доходности на внешних рынках продлится в течение следующих трех месяцев, у Минфина могут возникнуть проблемы с привлечением средств при помощи новых размещений, передает lb.ua (<http://ubr.ua/finances/macro-economics-ukraine/kraine-grozit-deficit-valuty-dlia-pogasheniia-dolgov-232795>).

Если в начале апреля правительство разместило еврооблигации под 7,5 %, то 11 июня в связи с подорожанием американских бумаг, на которые ориентируются инвесторы, долги Украины на вторичном рынке торговались уже в районе 9 %. При этом инвесторы активно избавляются от бумаг всех развивающихся стран. По мнению аналитиков, такая ситуация продлится минимум до конца месяца.

Под осень государству придется выплатить 1,3 млрд долл. по долгам перед МВФ. Если к этому времени ситуация не исправится, Минфину будет сложно накопить валюту за счет еврооблигаций.

У правительства есть другие потенциальные источники валюты, однако все они имеют свои нюансы. В первую очередь это МВФ, однако он требует от Украины решиться на непопулярные реформы, такие как повышение тарифов на газ для населения, тогда как до выборов президента осталось чуть более полутора лет.

Другая опция – привлечение валюты от внутренних инвесторов. Однако и этот вариант имеет свои ограничения – спрос на валютные ОВГЗ в Украине не безграничен. Их основными покупателями выступают дружественные банки – прежде всего государственные Укрэксимбанк и Ощадбанк. Смогут ли они скупать валютные бумаги теми же темпами и дальше – большой вопрос.

Большие запасы валюты есть у населения, однако получить ее у правительства не получается. Казначейские обязательства для физлиц в Украине популярностью не пользуются вообще.

Таким образом, если этих мер окажется недостаточно, у правительства не будет иного выхода, кроме как воспользоваться резервами Нацбанка. Однако так как их сокращение приведет к повышенному давлению на курс гривны, эксперты предполагают, что Украине придется договариваться с МВФ. В Goldman Sachs ожидают, что это произойдет к сентябрю (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 12.06).

Общее производство сахара в Украине в 2013/14 маркетинговом году (МГ) эксперты прогнозируют на уровне 1,2-1,3 млн т, тогда как в текущем МГ оно оценивается в 2,23 млн т. Но даже такое падение производства, по оценкам специалистов, пока неспособно стабилизировать профицитный рынок сахара, сообщает «Бизнес» (<http://ubr.ua/market/agricultural-market/ochemu-saharnyi-biznes-v-kraine-eshe-cel-yi-god-ne-budet-vygodnym-232649>).

Эксперты прогнозируют, что переходящие запасы продукта на начало следующего МГ (т.е. на 1 сентября) составят около 1 млн т. При этом общее предложение (2,2-2,3 млн т) все рав-

но будет превышать потребность внутреннего рынка, составляющую 1,8 млн т.

Старший партнер и управляющий директор ООО «Консалтинговое Агентство «ААА» Сергей Наливка считает, что «выход на нулевой баланс произойдет только в 2014/15 МГ, после чего на рынке вновь может сложиться дефицит продукта, как это уже было в 2010/11 МГ» (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 12.06).

Суперэкономия в Греции: власти закрывают государственное ТВ.

Правительство объявило о закрытии ЕРТ – государственной корпорации телерадиовещания. Семь телеканалов и множество радиостанций компании прекращают вещание с полудня по местному времени. Сотрудники ЕРТ обратились с призывом к своим зрителям и слушателям с просьбой о поддержке. И она была услышана. У штаб-квартиры корпорации в Афинах собрались сотни людей, в том числе и известные общественные деятели и юристы: «Вот этим листком, этой страницей, где опубликован неконституционный декрет, они этой ночью уничтожат национальное телевидение Греции».

«Они протянули свои руки к ЕРТ, но сотрудники канала не позволят этого сделать!»

На улице окажутся 2800 человек. Им, как сообщается будут выплачены компенсации. По некоторым данным, в ближайшее время будет образована новая, менее масштабная и негосударственная структура. Решение властей осудили большинство политических партий, в том числе две из трех в правящей коалиции (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 12.06).

Грецию понизили рангом. Страна была исключена из состава индекса MSCI развитых стран в разряд развивающихся рынков, причем такая перестановка произошла впервые.

Ранее MSCI никогда не понижала статус развитого государства до развивающегося.

Причина перевода Греции в клуб развивающихся стран в несоответствии критериям MSCI. Локальные фондовые индексы южноевропейской страны обрушились с 2007 г. на 83 %, а долговые рынки фактически закрыты с апреля 2010 г.

Еще одной страной, получившей понижение, стала Марокко. Африканская страна покинула список развивающихся.

Напомним, что MSCI Inc. Год назад предупреждал о возможности исключения Греции из списка развитых стран. Тогда угрозы понижения ранга касались возможного выхода страны из еврозоны.

Греция получила статус развитого рынка в 2001 г. Отметим также, что согласно прогнозам МВФ, совокупное снижение объемов ВВП Греции в период с 2009 по 2012 гг. должно было составить 5,5 %. При этом безработица в 2012 г. прогнозировалась на уровне 15 %. Однако за годы кризиса экономика Греции сократилась в общей сложности на 20 %.

С мая 2010 г. международные кредиторы Греции – страны еврозоны и МВФ – открыли Афинам две кредитные линии на общую сумму 240 млрд евро. Тем не менее, Греция шестой год пребывает в рецессии, уровень безработицы в ней составляет 27 %. Страна обязалась в обмен на экономическую помощь провести масштабное сокращение госрасходов и реформировать экономику.

Многие уже отметили, что подобная динамика фактически говорит об экономической депрессии в Греции и о появлении «потерянного поколения» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 12.06).

Годовая инфляция в РФ может замедлиться в июне 2013г. до уровня ниже 7 %. Об этом сообщил журналистам глава ЦБ РФ С. Игнатьев.

Накануне первый заместитель председателя Банка России А. Симановский высказал мнение, что уровень годовой инфляции на 3 июня 2013г. в 7,4 % является пиковым, дальше она начнет снижаться.

Ранее С. Игнатъев заявил журналистам, что, если урожай в текущем году будет хуже, чем в прошлом, инфляция может не попасть в целевой диапазон (5-6 %). При этом в сообщении Центрального банка, обнародованном 10 июня 2013г., указывалось, что, по прогнозам ЦБ, при текущей направленности денежно-кредитной политики, а также при отсутствии негативных шоков на рынке продовольствия темпы инфляции вернуться в целевой диапазон во II полугодии 2013г.

По данным Росстата, в мае 2013г. инфляция в РФ в годовом выражении составила 7,4 % **(РБК. Личные финансы (<http://lf.rbc.ru/news/press/2013/06/11/227321.shtml>). – 2013. – 11.06).**

По итогам 2012 года уровень инфляции в Кыргызстане составил 7,5 %. Об этом 11 июня на заседании парламентского комитета по экономической и фискальной политике сообщила председатель Национального банка З. Асанкожоева.

По ее словам, в первой половине 2012 года уровень инфляции составил 0,9 %, но в связи с засухой и ростом цен на мировых рынках зерна и негативными прогнозами урожая в республике во второй половине года начали повышаться цены на зерновые и на внутреннем рынке. «Нацбанк принял соответствующие меры денежно-кредитной политики, в результате чего по итогам года уровень инфляции составил 7,5 %. Таким образом целевой показатель по инфляции был выполнен. В целях ограничения монетарной составляющей инфляции Нацбанк постепенно увеличивал объемы операции по стерилизации денежной массы», – сказала З. Асанкожоева **(Вечерний Бишкек (<http://www.vb.kg>). – 2013. – 11.06).**

Уровень инфляции в Армении по итогам 2013 года может достичь уровня в 8 %, заявил на пресс-конференции начальник управления денежно-кредитной политики Центробанка А. Степанян. «В течение ближайшего года инфляция будет колебаться на уровне 8 %, но мы уверены, что со вто-

рой половины 2014 года показатель инфляции вновь окажется в целевом коридоре 4 % ($\pm 1,5$ %) в результате реализуемой нами политики», – сказал он.

А. Степанян пояснил, что на показатель инфляции как прямое, так и косвенное воздействие может оказать изменение тарифов на газ и электроэнергию.

«Прямое воздействие – это так называемый шок предложения, когда определенные события автоматически приводят к росту инфляции... Поскольку 10,5 % потребительской корзины приходится на тарифы на газ и электроэнергию, их изменение автоматически приведет к росту инфляции», – сказал он.

Косвенное воздействие на показатель инфляции, по его словам, может оказать повышение себестоимости целого ряда товаров вследствие подорожания газа и электроэнергии.

Начальник управления денежно-кредитной политики ЦБ также сообщил, что в результате града в 2013 году ожидается также некоторый рост цен на сельхозпродукцию.

В госбюджете 2013 года показатель инфляции запланирован на уровне 4+-1,5 %. В январе-апреле инфляция в Армении составила 3,2 % (*АРКА (http://arka.am/ru/news/economy/inflyatsiya_v_armenii_po_itogam_goda_mozhet_dostich_8_prognoz_tsb/). – 2013. – 11.06*).

В миланских школах из-за кризиса сократят время учебы.

Администрация провинции Милан (Италия) приняла решение предложить более 160 школам города сократить школьную неделю до 5 дней. Как сообщается, основной причиной нововведения стала нехватка средств. Предложение уже одобрил Региональный школьный совет. Предполагается, что уроков у миланских школьников меньше не станет, но их распределят по пяти дням рабочей недели.

Как сообщает Corriere della Sera, в результате нововведения будут сэкономлены средства в размере 2 млн евро. В прошлом году, как сообщается, на отопление и электричество было потрачено 37 млн евро (*Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 12.06*).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 43

Бюлетень підготували:

С. Горова, Т. Гранчак, І. Соколова, Н. Тарасенко

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 13.06.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 3,75. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів

видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.